



PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY

86-300 Grudziądz  
ul. Kosynierów Gdyńskich 31  
tel. (0-56) 45 178 10, fax (0-56) 45 178 11  
[www.gov.pl/web/psse-grudziadz](http://www.gov.pl/web/psse-grudziadz) mailto: [psse.grudziadz@pis.gov.pl](mailto:psse.grudziadz@pis.gov.pl)



---

## PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W GRUDZIĄDZU



OCENA STANU SANITARNEGO  
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ  
POWIATU ZIEMSKIEGO  
ZA ROK 2020

---

Kwiecień 2021

## SPIS TREŚCI

<b>WSTĘP</b>	3
<b>EPIDEMIOLOGIA</b>	4
Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń powiatu ziemskiego za rok 2020 w porównaniu z rokiem 2019.	4
Wykonawstwo szczepień ochronnych w powiecie grodzkim za rok 2020 w porównaniu z rokiem 2019	20
<b>HIGIENA KOMUNALNA</b>	22
Stan sanitarny wód i urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę.	22
Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia.	26
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w roku 2020.	38
<b>HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU</b>	32
Stan sanitarny obiektów żywnościowo - żywieniowych w powiecie w roku 2020	32
RASFF – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach.	35
Ocena wdrażania systemów kontroli wewnętrznej w zakładach produkcji i obrotu żywnością.	36
Informacje o decyzjach administracyjnych oraz działalności represyjnej.	37
Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki	38
Współprace z innymi instytucjami i urzędami.	39
<b>HIGIENA PRACY</b>	40
Choroby zawodowe.	40
Środowisko pracy.	42
Środki zastępcze.	48
<b>HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY</b>	54
Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.	54
<b>ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY</b>	57
<b>OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA</b>	59
<b>ODDZIAŁ LABORATORYJNY</b>	60

## WSTĘP

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie informacji na temat bezpieczeństwa sanitarnego miasta Grudziądz i powiatu grudziądzkiego za rok 2020. Opracowany raport przybliży zakres wykonywanych na rzecz mieszkańców zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Opracowanie obejmuje ocenę warunków zdrowotnych wszystkich obszarów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu. Nadzór sprawowany jest w szczególności nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt

oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Realizowane są również zadania w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Poza podstawowym zadaniem, którym jest działalność nadzorowana, polegająca na kontroli, spełniania wymagań obowiązujących przepisów w zakresie utrzymania pożądaných norm zdrowotnych znaczącą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa pełni Oddział Laboratorium wykonujący badania w szerokim zakresie. Zapewnienie wiarygodności wyników badań możliwe jest dzięki stale kształcącej się kadrze pracowników, nowoczesnej aparaturze a także wdrożeniu systemu zarządzania jakością, który został potwierdzony w 2004 roku certyfikatem akredytacji nr AB 561. Szczegółowy wykaz metod akredytowanych znajduje się na stronach stacji: [http:// www.gov.pl/web/psse-grudziadz](http://www.gov.pl/web/psse-grudziadz)

Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Grudziądzu jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa powołanym do prowadzenia działalności kontrolno-nadzorowej i laboratoryjnej na terenie północno – wschodnim województwa kujawsko – pomorskiego. Swym zasięgiem obejmuje miasto na prawach powiatu Grudziądz, oraz powiat ziemski, w skład, którego wchodzi gminy Rogóźno, Gruta, Świecie nad Osą, Radzyń Chełmiński, Łasin oraz Gmina Grudziądz

Liczba ludności stan na dzień 30.06.2020			
	Ogółem	Dzieci do lat 2	Dzieci do lat 14
Miasto Grudziądz	94076	2548	13764
Powiat Ziemski	40 202	1134	6 791
Razem Miasto i Powiat	134 278	3682	20 555

W 2020 roku na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu przeprowadzono ogółem 13683 kontrole, wystawiono 4331 decyzji merytorycznych, w tym 4035 decyzji dot. SARS CoV-2, 219 decyzji płatniczych oraz 9 tytułów wykonawczych. Łącznie wydano 27 postanowień. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej nałożyli 28 mandatów karnych na kwotę 9650 zł. Nałożono 6 kar pieniężnych na kwotę 23000 złotych.

W ramach działań prowadzonych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Grudziądzu w 2020r., przebadano 14081 próbek. Wykonano 12487 badań, w tym 28057 oznaczeń. W ramach poboru próbek nadzorowych zbadano 2646 próbek, wykonano 2829 badań oraz 6708 oznaczeń, w tym 14 chemicznych, 1472 fizycznych i 5222 mikrobiologicznych. Oddział Laboratoryjny w ramach prowadzonych usług zewnętrznych zbadał 11435 próbek, wykonał 9658 badań oraz 21349 oznaczeń.

Dodatkowo w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 169 badań środowiska szkolnego polegającego na ocenie planów lekcji w placówkach nauczania i wychowania oraz przeprowadzono 11 ocen znakowania żywności.

## **EPIDEMOLOGIA**

### **Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń powiatu ziemskiego za rok 2020 w porównaniu z rokiem 2019.**

#### **Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)**

W 2020 roku w Polsce pojawiły się nowe zagrożenia dla zdrowia publicznego związane z wystąpieniem i transmisją zakażeń SARS-CoV-2, ogłoszono pandemię COVID-19 na świecie i wprowadzono stan epidemii w Polsce. COVID-19 to choroba układu oddechowego, która może przebiegać w postaci zapalenia płuc, ostrego zapalenia oskrzeli oraz zakażenia dolnych dróg oddechowych. W ciężkich przypadkach zakażeń może wystąpić zespół ostrej niewydolności oddechowej. Zgodnie z definicją przypadku na potrzeby nadzoru epidemiologicznego kliniczne kryteria zakażenia to kaszel, gorączka, duszność, utrata węchu lub zaburzenie smaku o nagłym początku. Dane epidemiologiczne wskazują, że ok 30% zdiagnozowanych przypadków COVID-19 wymaga hospitalizacji, 20% wymaga wsparcia wentylacyjnego. Statystyki te dotyczą głównie osób w wieku 60 lat i starszych oraz osób obciążonych innymi schorzeniami. Wobec powyższego zadania w zakresie epidemiologii w 2020r., były zdominowane przez epidemię wirusa SARS-CoV-2.

**Szczegółowe dane statystyczne odnośnie ilości zachorowań i zgonów dostępne są na stronie: [www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2](http://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2)**

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 5488 potwierdzonych przypadków zakażenia SARS-CoV-2, w mieście zanotowano – 3957, co stanowiło 72% ogółu zakażeń, natomiast w powiecie odnotowano 1531 zakażeń. Współczynnik zapadalności na tą jednostkę chorobową w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł 3189,86 i był niższy od współczynnika zapadalności dla miasta i powiatu grudziądzkiego - 3851,71.

Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiologiczna zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na świecie i w Polsce spowodowała konieczność zmian pracy służb sanitarnych polegającej między innymi na wprowadzeniu pracy w systemie zmianowym i pracy zdalnej pracowników stacji.

PPIS w Grudziądzu, poza działaniami statutowymi, otrzymał nowe obowiązki i uprawnienia, ukierunkowane na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie wirusa SARS-CoV-2.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną podjęto wiele działań mających na celu walkę z pandemią:

- przeprowadzono 12 416 wywiadów epidemiologicznych,
- wydano 4 035 decyzji, w tym: 3 670 o obowiązku kwarantanny, 304 o skróceniu kwarantanny oraz 61 o obowiązku izolacji,

- nałożono łącznie 21 765 kwarantann na osoby z kontaktu z osobami posiadającymi dodatni wynik PCR potwierdzający obecność wirusa SARS-CoV-2 u w/w osób oraz na domowników osób przekraczających granicę Rzeczypospolitej Polskiej (od października 2020 r. decyzji organu inspekcji sanitarnej nie wydaje się),
- nadzorem epidemiologicznym objęto 18 289 osób,
- wydano 203 zaświadczenia o odbytej izolacji i kwarantannie,
- nałożono 4 kary w drodze decyzji administracyjnych na kwotę 20 000 zł.
- wydawano zlecenia na wykonania wymazów kontrolnych u chorych i podejrzanych o zachorowanie oraz dla osób oczekujących na przyjęcia do placówek DPS, hospicjów, ZOL, sanatoriów lub rehabilitacji uzdrowiskowej,
- kontynuowano całodobowe dyżury pod telefonem alarmowym oraz podejmowano działania po uzyskaniu informacji z uruchomionej przez GIS infolinii w celu rozwiązywania problemów związanych z wirusem SARS-CoV-2,
- sporządzano codzienne raporty, w tym w dni wolne od pracy, dotyczące danych statystycznych takich jak: ilość wykonywanych badań, hospitalizacji, kwarantann, nadzoru epidemiologicznego, występowania ognisk zakażeń SARS-CoV-2, ilości ozdrowieńców, zgonów, nakładanych kar w drodze decyzji administracyjnych, a także dotyczących bieżących informacji przekazywanych do WSSE, GIS, MZ,
- monitorowano sytuację epidemiologiczną w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych, hospicjach, szkołach, przedszkolach i żłobkach.
- w ramach prowadzonych działań pracownicy PSSE w Grudziądzu sami oraz z udziałem funkcjonariuszy Policji wizytowali podmioty działające w galeriach handlowych pod kątem przestrzegania obostrzeń, nakazów i zakazów ustanowionych przez prawodawcę, tj. limitu osób przypadających na powierzchnię pomieszczenia, zapewnienia i stosowania środków do dezynfekcji rąk i powierzchni, przestrzegania obowiązku zakrywania ust i nosa, zapewnienia wywieszonych informacji odnośnie postępowania w okresie epidemii. Ogółem pracownicy PSSE przeprowadzili 741 kontroli i wizji.
- prowadzono postępowania administracyjne w związku z przypadkami naruszania zasad, przepisów mających na celu ograniczanie epidemii zakażeń SARS-CoV-2.
- udzielano odpowiedzi na liczne pytania ze strony osób prywatnych, mediów, a także na wnioski o udostępnienie informacji publicznej,
- przekazywano podmiotom leczniczym, w tym Zespołowi ds. Zakażeń Szpitalnych, zakładom pracy, urządzeniom wytyczne i procedury postępowania z osobami i pacjentami podejrzаныmi o zakażenie koronawirusem opracowane przez Ministerstwo Zdrowia, Główny Inspektorat Sanitarny i Państwowy Zakład Higieny,
- w związku z przekształceniem Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. dr. Władysława Biegańskiego w Grudziądzu w jednoimienny szpital zakaźny, przekazywano otrzymywane informacje dotyczące osób hospitalizowanych w Grudziądzu do uprawnionych podmiotów w innych powiatach i województwach. Łącznie przekazano ponad 6 tysięcy informacji w formie pism i zgłoszeń chorób,
- wprowadzono dane do systemów teleinformatyczne: EWP (system Ewidencji Wjazdów do Polski) oraz SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej). Powyższe dane służyły do bieżącego opracowywaniem raportów i analiz sytuacji epidemiologicznej,
- uczestniczono w ocenie warunków pomieszczeń przeznaczonych do izolacji lub kwarantanny oraz ich wyposażenia dla osób zakażonych lub podejrzanych o zakażenie,

- uczestniczono w wideokonferencjach z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Bydgoszczy, (czasem z udziałem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Policji i innych służb), w czasie których omawiano na bieżąco działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2,
- uczestniczono w licznych szkoleniach i seminariach on-line dotyczących bieżącej sytuacji epidemiologicznej, sposobów przeciwdziałania pandemii, metod diagnostyki i leczenia SARS-CoV-2.
- przekazywano ulotki, plakaty informacyjne oraz instrukcje mycia rąk, przypomniano również o konieczności zapewnienia wszelkich środków ochrony indywidualnej i zasad stosowania reżimu sanitarnego,
- przesyłano pisma do szpitali z poleceniem monitorowania i przekazywania informacji nt. podejrzeń/zakażeń koronawirusem, zgłaszania terminowego zgonów i wyników badań,
- zamieszczano na stronie internetowej PSSE oraz portalach społecznościowych informacje dotyczące koronawirusa SARS –CoV-2 i bieżących zaleceń.
- przekazywano dane osobowe osób podlegających ograniczeniom służbom mundurowym (początkowo) celem kontroli spełniania przez mieszkańców miasta i powiatu obowiązku izolacji/kwarantanny oraz innym służbom czy instytucjom określonym w przepisach, w tym: MOPR, Sąd Rejonowy, Prokuratura, kuratorom sądowym czy komornikom sądowym w celu bezpiecznego funkcjonowania tych instytucji.

**Ocena sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi zgłaszania i rejestracji dokonana na podstawie danych gromadzonych w rejestrach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grudziądzu**

W roku 2020 sytuacja epidemiologiczna wybranych jednostek chorobowych była zróżnicowana. W roku 2020 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grudziądzu wpłynęło 6508 zgłoszeń jednostek chorobowych i 701 czynników chorobotwórczych wymagających weryfikacji i wyjaśnień przed rejestracją. Przeprowadzono 12432 wywiady epidemiologiczne dotyczących chorób zakaźnych i czynników chorobotwórczych.

**Tabela 1. Zestawienie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń rok 2019 i 2020.**

Lp.	Jednostka chorobowa		Powiat ziemski				
			rok				
			2019 r.		2020 r.		Tendencja*
Liczba zachorowań	Współcz. zapadal.	Liczba zachorowań	Współcz. zapadal.				
1.	A 02.0 – A02.2-8 Salmonelozę – zatrucia pokarmowe	Zatrucia pokarmowe	14	34,84	19	47,26	↑
		Posocznica	1	2,48	1	2,49	=
		Inne zakażenia poza jelitowe	0	0	0	0	=
2.	A 04.0-2 – A 04.9 Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – ogółem	Wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	0	0	0	0	=
		Wywołane przez Clostridium difficile	1	2,49	5	12,44	↑
		Nieokreślone	1	2,49	3	7,46	↑
3.	A04 Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do 2 lat		3	7,47	1	2,49	↓
4.	A 05.0 – A 05.9 Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe – ogółem	Nieokreślone	6	14,93	0	0	↓
		u dzieci do 2 lat	0	0	0	0	=
5.	Lamblioza (giardioza) UE		0	0	1	2,49	=
6.	A 08.0 – A 08.4 Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	wywołane przez rotawirusy	27	67,20	6	14,92	↓
		wywołane przez norowirusy	13	32,35	3	7,46	↓
		inne określone	16	39,82	0	0	↓
		nie określone	6	14,93	5	12,44	↓
		u dzieci do lat 2	37	4786,55	8	705,47	↓

7.	A 09 Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	55	136,88	18	44,77	↓
		w tym u dzieci do lat 2	22	2846,05	6	529,10	↓
8.	Jersinioza pozajelitowa		1	2,49	0	0	↓
9.	A31 Mikobakteriozy – inne i BNO		1	2,49	0	0	↓
10.	A 37 Krztusiec		0	0	1	2,49	=
11.	A 38 Płonica (szkarlatyna)		12	29,86	7	17,41	↓
12.	A 39 Choroba meningokoka, inwazyjna	ogółem	0	0	0	0	=
		zapalenie opon mózgowych/mózgu	0	0	0	0	=
		posocznica	0	0	0	0	=
13.	A 46 Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna	ogółem	18	44,80	8	19,90	↓
		róża	14	34,84	8	19,90	↓
		B 95.0 inna określona i nieokreślona	4	9,95	0	0	↓
14.	A 48.1 Legioneloza – choroba legionistów		0	0	0	0	=
15.	A 50 – 53 Kiła	Wrodzona i noworodków	0	0	0	0	=
		Wczesna	0	0	0	0	=
		Późna	0	0	0	0	=
		Inne postacie i kiła nieokreślona	0	0	0	0	=
16.	A 54 Rzeżączka		0	0	0	0	=
16.	A 69.2 Borelioza	ogółem	27	67,20	13	32,34	↓
		neuroborelioza	1	2,49	0	0	=
17.	Z 20.3/Z 24.2; Z 28 Styczność i narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień		5	12,44	9	22,39	↑



18.	A 87.0 Wirusowe zapalenie opon mózgowych	B02.1 inne określone i nieokreślone	1	2,49	1	2,49	=
19.	B 01 Ospa wietrzna		300	746,62	102	253,72	↓
20.	B 06 Różyczka		2	4,98	0	0	↓
21.	Wirusowe zapalenie wątroby	B 15 typu A	1	2,49	0	0	↓
		B 18.0-1 typu B – przewlekłe i BNO	17	42,31	6	14,92	↓
		B 17.1; B 18.2 typu C – ostre wg definicji, przewlekłe i BNO	4	9,95	3	7,46	↓
22.	Z 21 Nowo wykryte zakażenie HIV		0	0	0	0	=
23.	A 15.0 Gruźlica		4	9,95	1	2,49	=
24.	B 26 Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		2	4,98	1	2,49	↓
25.	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	Ogółem	3	7,47	3	7,46	=
		B 95.3 Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0	=
		A 40.3 Posocznica	3	7,47	0	0	↓
		Inna określona i nieokreślona	0	0	3	7,46	↑
26.	B96.2 Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. E.Coli		2	4,98	0	0	↓
27.	B96.3 Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae	ogółem	0	0	1	2,49	↑
		posocznica	0	0	1	2,49	↑
28.	G01 Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	Inne określone	0	0	1	2,49	↑
29.	G03 Zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone		1	2,49	0	0	↓
30.	G04.8-9 Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		0	0	1	2,49	↑
31.	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożywanymi jako	T 62.0 Grzyby	0	0	0	0	=
		T62.1-2 Jagody i inne części roślin	0	0	0	0	=
32.	J 10 – J11 Grypa	ogółem	0	0	0	0	=
		u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0	=
33.	Grypa i zachorowania grypopodobne ogółem		16676	41502,20	18703	46522,56	↑

34.	Grypa i zachorowania grypopodobne dzieci do 14 lat	8035	117384,95	7143	105183,33	↓
35.	Zakażenia SARS – CoV-2 (COVID-19)	0	0	1460	3631,66	↑

### Ocena sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych objętych programem szczepień ochronnych. Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego.

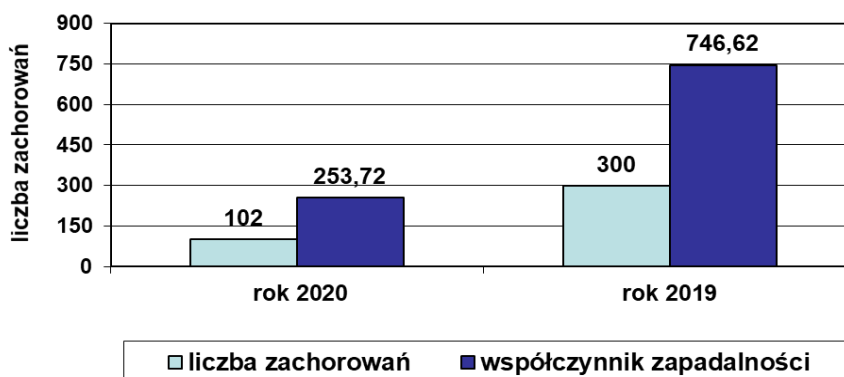
**Krztusiec** przestał być typową chorobą dziecięcą i coraz częściej zachorowania dotyczą starszych dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Typowym objawem infekcji jest przewlekły napadowy kaszel, któremu towarzyszy krztuszenie się, wydzielanie lepkiej plwociny i wymioty.

W 2020 roku zarejestrowano jeden przypadek możliwy tej choroby u 8-letniego chłopca. Dziecko to było szczepione zgodnie z kalendarzem szczepień. Dla porównania w poprzednim roku nie było żadnego zachorowania na krztusiec. Skuteczną metodą zapobiegania zachorowaniu są szczepienia ochronne, powszechnie uważa się, że czas ochrony po zaszczepieniu szczepionką pełnokomórkową DTwP wynosi do 12 lat.

Objawami **nagminnego zapalenia przyusznic (świnka)** jest gorączka oraz nagłe wystąpienie obrzęku ślinianek przyusznych lub innych. Choroba może być powodem groźnych powikłań, np. zapalenia jąder u mężczyzn, zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych czy innych zaburzeń ośrodkowego układu nerwowego. W 2020 roku odnotowano jeden przypadek 14-letniej osoby płci żeńskiej zaszczepionej dwiema dawkami. Jest to spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym odnotowano 2 przypadki zachorowania.

**Ospa wietrzna** jest chorobą zakaźną charakteryzującą się bardzo wysoką zaraźliwością sięgającą nawet 95%. W 2020 roku nastąpił znaczny spadek zachorowań, zarejestrowano bowiem 102 przypadki o współczynniku zapadalności 253,72 czyli o ponad 66% mniej niż w ubiegłym 2019 roku co związane jest z sezonowością tej jednostki chorobowej. Zachorowalność na ospę wietrzną wzrasta raz na kilka lat są to tzw. epidemie wyrównawcze. Zjawisko takie ma miejsce wówczas, gdy znaczna część populacji nie jest odporna na zakażenie. W 2020 roku zachorowania na ospę wietrzną dotyczyły różnych grup wiekowych, jednak najczęściej chorowały dzieci w przedziale wiekowym od 0–9 roku życia (84 przypadki), od 10-14 roku życia (7 przypadków) oraz 11 zarejestrowanych przypadków stanowiły pozostałe grupy wiekowe. Według płci więcej chorowało osób płci męskiej (61 zachorowań) niż żeńskiej (41 zachorowań).

Zachorowania na ospę wietrzną w powiecie grodzkim w roku 2020 w porównaniu do roku 2019



**Różyczka** – choroba zakaźna przenoszona drogą kropelkową, szczególnie niebezpieczna dla kobiet w ciąży i nienarodzonych dzieci. Choroba może doprowadzić do poronień, bądź wad wrodzonych. Dzieci urodzone z różyczką wrodzoną mogą cierpieć z powodu uszkodzenia mózgu, głuchoty, wad serca. W roku 2020 nie odnotowano żadnych przypadków tej choroby, oznacza to spadek z rokiem poprzednim, kiedy to były dwa zachorowania.

**Ostre Porażenia Wiotkie** - W latach 2019 i 2020 nie odnotowano przypadków zachorowań na poliomyelitis. Polska uczestniczy w programie WHO, dzięki któremu prowadzony jest nadzór i monitoring ostrych porażen wiotkich u dzieci. Celem Programu Światowej Organizacji Zdrowia jest potwierdzenie, bądź wyeliminowanie występowania dzikich szczepów wirusa polio.

### Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne

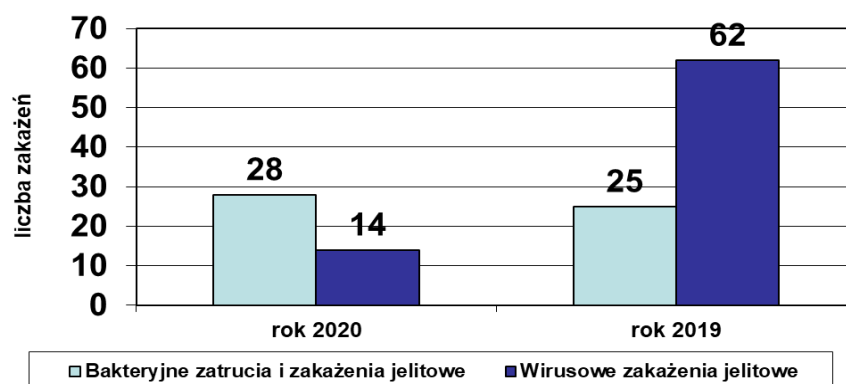
Zatrucia i zakażenia pokarmowe są grupą chorób zakaźnych wyodrębnionych w nadzorze epidemiologicznym ze względu na istotną rolę w ochronie zdrowia. Wyżej wymieniona grupa chorób charakteryzuje się różnymi etiologiami. Zapadalność na tę grupę chorób jest w bardzo dużym stopniu związana z higieną mycia rąk, a także z higieną przyrządzania i spożywania potraw. Inną przyczyną może być kontakt z osobą chorą, bądź z powierzchniami zanieczyszczonymi bakteriami, wirusami, pasożytami lub ich toksynami. W 2020 roku liczba bakteryjnych zatruc i zakażeń jelitowych z 25 w 2019 (współczynnik zapadalności 62,22) roku wzrosła do 28 (współczynnik zapadalności 69,65). Bakterie chorobotwórcze były przyczyną 9 zakażeń jelitowych i 19 zatruc pokarmowych.

W roku 2020 wśród zakażeń bakteryjnych jelitowych odnotowano 5 potwierdzonych zakażeń wywołanych przez *Clostridium difficile*. Badania diagnostyczne kału we wszystkich przypadkach wykazały obecność toksyny A i/lub B oraz antygeny GDH. Wśród zakażonych mieszkańców powiatu grudziądzkiego są wśród dwie kobiety (w przedziałach wiekowych 20-24, oraz 75+), a także trzy osoby płci męskiej (9-latek i 75-latek i 65latek). Z powodu zakażenia tą bakterią trzy osoby były hospitalizowane. Można tu zauważyć w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost zachorowań z 1 do 5 przypadków (współczynnik zapadalności wzrósł z 2,49 do 12,44).

W roku 2020 odnotowano 3 przypadki innych bakteryjnych zatruc pokarmowych nieokreślonych. Wśród tych osób znalazła się 3 osoby płci żeńskiej roczna dziewczynka, 4-latka, oraz w przedziale wiekowym 10-14 lat. Dwie osoby z powodu tych zakażeń były hospitalizowane.

Natomiast jeżeli chodzi o inne bakteryjne zatrucia pokarmowe to w powiecie ziemskim w roku 2020 nie odnotowano żadnego przypadku podczas gdy w roku ubiegłym było ich 6.

### Wirusowe i bakteryjne zakażenia i zatrucia jelitowe w powiecie



W roku sprawozdawczym 2020 zauważono dość wzrost zachorowań z powodu zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonelli*. W roku 2019 było to 14 osób o współczynniku zapadalności 34,84, natomiast w roku bieżącym jest to 19 osób, co daje współczynnik zapadalności 47,26.

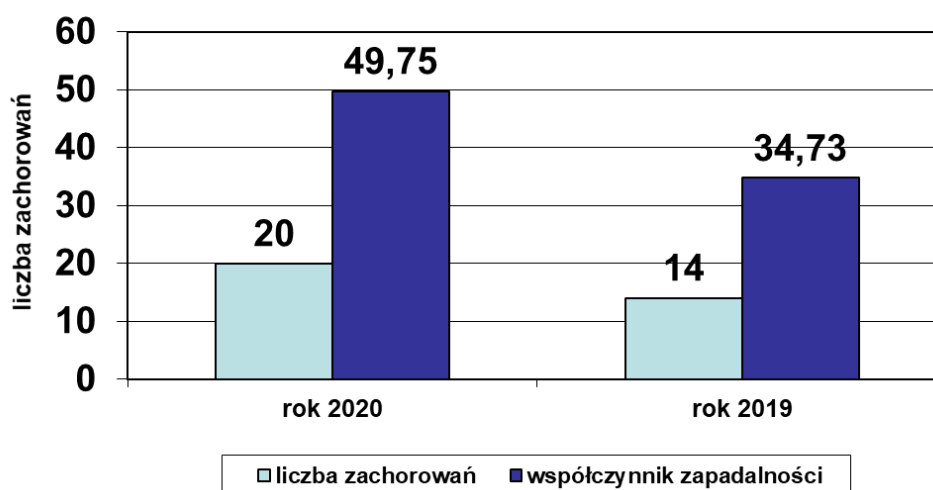
Zatrucia pałeczkami *Salmonella* dotyczyły 8 osób płci męskiej oraz 11 osób płci żeńskiej. Wszystkie zachorowania w powiecie ziemskim dotyczyły mieszkańców wsi. W przedziale wiekowym 0-9 lat zarejestrowano 10 zachorowań (w tym 2 osoby nie mające ukończonego 1 roku), 1 osoba w przedziale wiekowym 15-19 lat, 2 zachorowania do 29 roku życia, natomiast pozostałe 6 przypadków to osoby w przedziale wiekowym 40-64 lat i więcej.

W analizowanym okresie dominującym serotypem wśród chorych była *Salmonella enteritidis*, który została wykryta w badaniach mikrobiologicznych u 9 osób w tym u dziecka, które nie ukończyło 1-szego roku życia. U pozostałych 11 osób czynnikiem etiologicznym potwierdzonym laboratoryjnie wywołującym chorobę była salmonella speciens. Trzynastu chorych było hospitalizowanych z powodu objawów chorobowych, do których należały: wysoka gorączka, biegunki, wymioty.

W większości przypadków nośnikami zatruc były jaja i potrawy z jaj, które przed spożyciem nie zostały poddane odpowiedniej obróbce termicznej. Do innych przyczyn zachorowania należały: zaniedbania higieniczne tj. nie mycie rąk po kontakcie z surowymi jajami.

W bieżącym okresie sprawozdawczym odnotowano także 1 przypadek posocznicy wywołanej pałeczkami *Salmonella*. Dotyczył on kobiety z przedziału wiekowego 65-74 lata, która była z tego powodu hospitalizowana.

### Zachorowania na salmonellozy w powiecie w roku 2020 w porównaniu do roku 2019



### Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W 2020 roku nastąpił spadek zachorowań na inne bakteryjne zakażenie jelitowe nie określone 1 zachorowanie (dziecko przed ukończeniem 1 roku życia), jednakże odnotowano wzrost zachorowań na inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone – 6 zachorowań. Zachorowania dotyczyły 3 kobiet oraz 3 mężczyzn. Wszystkie osoby nie przekroczyły 18 roku życia.

## Wirusowe zapalenie wątroby typu A (HAV)

**WZW A** to choroba zakaźna wywołana przez wirusa HAV (*Hepatitis A Virus*), ludzie są jedynym rezerwuarem wirusa wywołującego WZW A, który przenoszony jest głównie drogą pokarmową. Inną nazwą tej choroby jest żółtaczką pokarmową lub choroba brudnych rąk. W roku sprawozdawczym 2020 nie odnotowano w powiecie ziemskim żadnego przypadku zachorowania na tą chorobę. Jest to spadek, ponieważ w roku 2019 odnotowano jeden przypadek zachorowania.

## Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2020 roku nastąpił spadek zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej.

W okresie sprawozdawczym odnotowano łącznie 22 zachorowania (o współczynniku zapadalności 19,90, w tym dzieci do lat 2 (8 przypadków o współczynniku zapadalności 705,47). Jest to o 40 zachorowań mniej niż w roku 2019 (62 zachorowań, w tym 37 dzieci do lat 2).

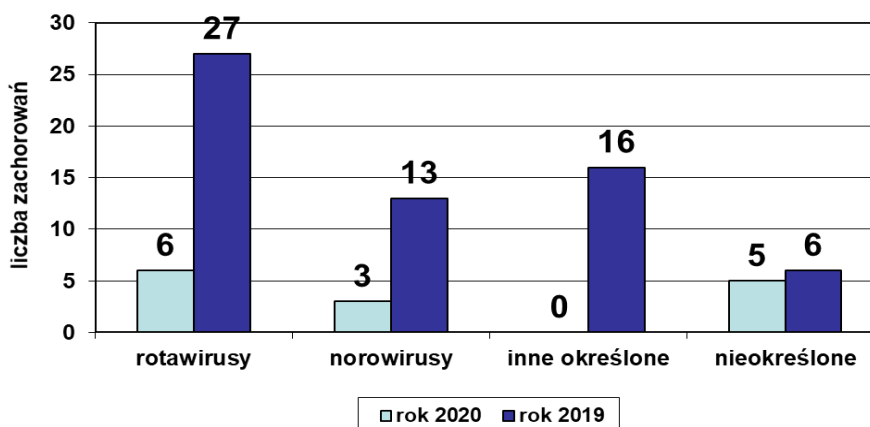
Najbardziej zauważalny jest znaczny spadek zakażeń wywołanych przez rotawirusy z 27 w roku 2019 do 6 w roku 2020 (współczynnik zapadalności 14,92), jednak jest on w dalszym ciągu dominującym czynnikiem etiologicznym wywołującym zakażenia jelitowe u dzieci. W obecnym okresie sprawozdawczym **rotawirusy** wywołały zakażenia jelitowe u dwóch chłopców i jednej dziewczynki do lat dwóch. Pozostałe zakażenia tym wirusem dotyczyły wyłącznie chłopców w wieku 2, 3 i 6 lat. U wszystkich osób stwierdzono obecność mikroorganizmów w badaniach laboratoryjnych. Tylko jedna osoba nie była hospitalizowana z powodu tego zakażenia.

W 2020 roku na **norowirusy**, wywołujące zakażenia jelitowe zachorowały 3 osoby (współczynnik zapadalności 7,46), w tym dzieci do lat 2 (2 przypadki) oraz 1 dwuletnie dziecko. Wszystkie odnotowane osoby były płci męskiej. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

W 2020 roku nie odnotowano żadnego zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez na inne określone – **adenowirusy**. Jest to znaczny spadek, porównując z poprzednim okresem sprawozdawczym, kiedy to tych przypadków było aż 16.

Zakażenia jelitowe nieokreślone w 2020 roku to 5 przypadków (współczynnik zapadalności 12,44) i jest to niewielki spadek w porównaniu do roku 2019, gdzie zarejestrowano 6 przypadków zachorowań. Przypadki te dotyczyły różnych przedziałów wiekowych, zachorowały 3 dziewczynki do pierwszego roku życia, oraz dwóch mężczyzn w przedziale wiekowym 20-29 roku życia.

**Zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe w roku 2020 w porównaniu do roku 2019**



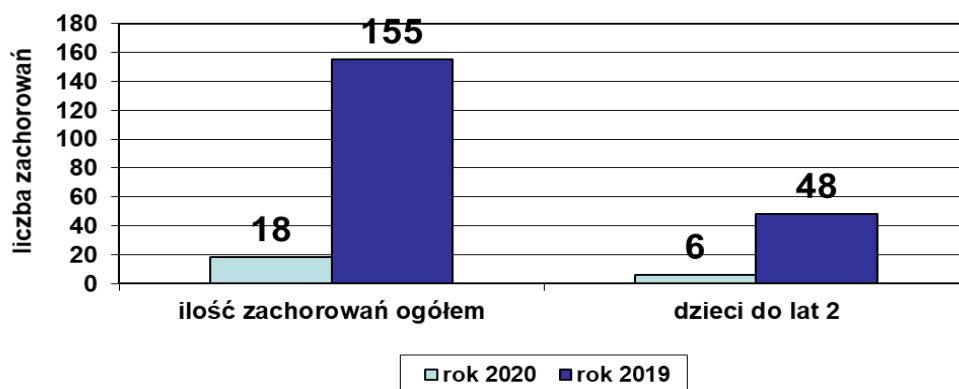
Reasumując, najwięcej dzieci zapada na wirusowe zakażenia jelitowe, których czynnikiem etiologicznym są rotawirusy. Najlepszą metodą zapobiegania zakażeniom rotawirusowym u dzieci są szczepienia ochronne, które występują w postaci doustnej.

W przypadku pozostałych wirusów, należy przede wszystkim przestrzegać podstawowych zasad higieny mycia rąk oraz warzyw i owoców przed spożyciem.

### **Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.**

W okresie sprawozdawczym roku 2020 w powiecie zarejestrowano 18 przypadków zachorowania o współczynniku zachorowalności 44,77, w tym dzieci do 2 lat – 6 przypadków o współczynniku zachorowalności 529,10. Okazuje się, że sytuacja epidemiologiczna uległa polepszeniu w stosunku do 2019 roku gdzie zarejestrowano 55 zachorowania, w tym dzieci do 2 lat – 22 przypadki (współczynnik zapadalności dla ogółu wynosił 136,88, a dla dzieci do lat dwóch 2846,05). Kolejną grupą wiekową, w której odnotowano największą ilość zachorowań -4 przypadki- były dzieci w wieku 2 lat. Pozostałe zachorowania dotyczyły zarówno płci męskiej jak i żeńskiej w rozproszonych kategoriach wiekowych. Odnotowaliśmy po jednym zachorowaniu w kategoriach 10-14 lat, 20-24 lat, 35-39 lat, 55-59 lat, 65-74 lat, oraz 2 zachorowania u osób 45-49 lat.

**Zachorowania na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu w roku 2020 w porównaniu do roku 2019**



### **Jersinioza pozajelitowa**

W roku w roku 2019 zgłoszono zachorowanie kobiety w wieku 69 lat. Natomiast w roku sprawozdawczym 2020 nie odnotowano w powiecie grudziądzkim żadnego przypadku zakażenia bakterią *Yersinia enterocolitica*.

### **Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm – jagody i inne części roślin**

W obecnym okresie sprawozdawczym tak samo jak w poprzednim nie zgłoszono przypadków zatrucia pokarmowego wywołanego spożyciem naturalnych substancji toksycznych – jagód i innych części roślin, nie zarejestrowano także zatrucia grzybami.

### **Ogniska zatruc i zakażeń pokarmowych**

W roku 2020 w powiecie nie zarejestrowano ognisk epidemiologicznych, w których czynnikiem etiologicznym były wirusy lub bakterie wywołujące zakażenia jelitowe.

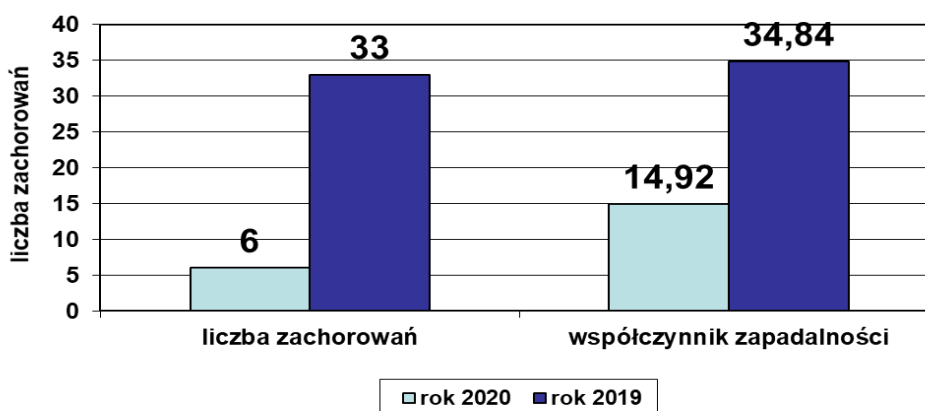
## Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek.

WZW typ B i WZW typ C wywołane są przez wirus, który może przedostawać się do organizmu ludzkiego przez naruszenie ciągłości tkanek. Dlatego bardzo ważne jest zachowanie higieny w salonach kosmetycznych, fryzjerskich, w także w służbie zdrowia, czyli w miejscach, w których może dojść do naruszenia tkanek.

### Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Sytuacja epidemiologiczna w przypadku zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B w 2020 roku wygląda następująco: zarejestrowano 6 zachorowań, o współczynniku zapadalności 14,92). Jest to sytuacja lepsza niż w roku ubiegłym, kiedy to tych przypadków było 17 a współczynnik wynosił 42,31. Zachorowało 3 mężczyzn i 3 kobiety. Osoby należą do różnych przedziałów wiekowych jednak nie ma osób przed ukończeniem 25 roku życia. Wśród chorych z miast powiatowych odnotowano 2 mężczyzn w wieku 25-29, 40-44. Wśród chorych mieszkających na wsi jest 1 mężczyzna w przedziale 60-64, 2 kobiety w wieku 40-44 lat oraz 1 w wieku 30-34. Z wywiadów epidemiologicznych z chorymi, wynika iż najczęstszą przyczyną zakażenia były zabiegi lekarskie oraz wizyty w salonach kosmetycznych. Żadna z osób chorych nie była hospitalizowana i szczepiona przeciwko WZW typu B.

**Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe i BNO w roku 2020 w porównaniu do roku 2019**



### Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W roku 2020 zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na w/w jednostkę chorobową, o współczynniku zapadalności 7,46, co w porównaniu z 2019 roku (3 przypadki zachorowań) jest tendencją spadkową. Była to jedna 65-letnia mieszkanka wsi, oraz 2 mężczyzn w wieku 25-29 lat i powyżej 75 roku życia.

Z wywiadów z pacjentami wynika, iż prawdopodobną przyczyną zakażenia wirusem zapalenia wątroby typu C były zabiegi kosmetyczne.

### Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W okresie sprawozdawczym nie zarejestrowano przypadków zespołu nabytego upośledzenia odporności – AIDS oraz nie zgłoszono zachorowania na nowo wykryte zakażenia HIV.

## Choroby inwazyjne

Choroby inwazyjne są grupą zakażeń, których objawy chorobowe występują najczęściej pod postacią posocznicy, zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu. Choroby o gwałtownym przebiegu wymagają natychmiastowego leczenia. Czynniki etiologicznymi tych chorób są: meningokoki, pneumokoki oraz *Haemophilus influenzae*.

W opracowywanym okresie sprawozdawczym tak samo jak w roku 2019 nie zarejestrowano przypadku zachorowania na chorobę inwazyjną wywołaną przez **meningokoki** (*Neisseria meningitidis*).

Również w roku 2020, zarejestrowano jeden przypadek zachorowania na chorobę inwazyjną wywołaną przez **Haemophilus influenzae**. Dotyczył on mężczyzny, mieszkańca miasta powiatowego, z przedziału wiekowego 60-64, który z powodu swojego zachorowania był hospitalizowany. W poprzednim roku nie odnotowano żadnego zachorowania na tę chorobę.

Na chorobę inwazyjną wywołaną przez **Pneumokoki** (*Streptococcus pneumoniae*), tak samo jak w roku ubiegłym zachorowały 3 osoby o współczynniku zapadalności 7,46. Wszystkie osoby zarejestrowano jako zachorowanie inne określone i nieokreślone, ponieważ bakterię tą wykryto w moczu, wszystkie osoby hospitalizowano. Był to jeden mężczyzna w przedziale wiekowym 60-64 oraz dwie kobiety w przedziałach wiekowych 50-54 i 75+. W roku 2020 nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, które wywołało posocnicę. Dla porównania w roku 2019 były to trzy takie przypadki.

Do tej grupy zachorowań tzw. inwazyjnych należą choroby, których czynnikiem etiologicznym jest bakteria **Streptococcus pyogenes**. Drobnoustroj wywołujący m.in. różę i płonicę.

W 2020 roku zarejestrowano spadek zachorowań na **różę**. Było to 8 przypadków, a współczynnik zapadalności wynosił 19,90. Dla porównania w 2019 roku było to aż 18 przypadków. Zachorowania dotyczyły wyłącznie mieszkańców wsi powiatowych i znalazło się wśród nich 3 mężczyzn (przedziały wiekowe to 45-49, 60-64, 65-74 lat), oraz 5 kobiet (przedziały wiekowe to 40-44, 50-54, 60-64, i 75+). Pięciu chorych było hospitalizowanych, natomiast pozostali leczeni ambulatoryjnie. Żaden z przypadków zachorowań na różę nie został potwierdzony laboratoryjnie. Diagnozę oparto na objawach klinicznych.

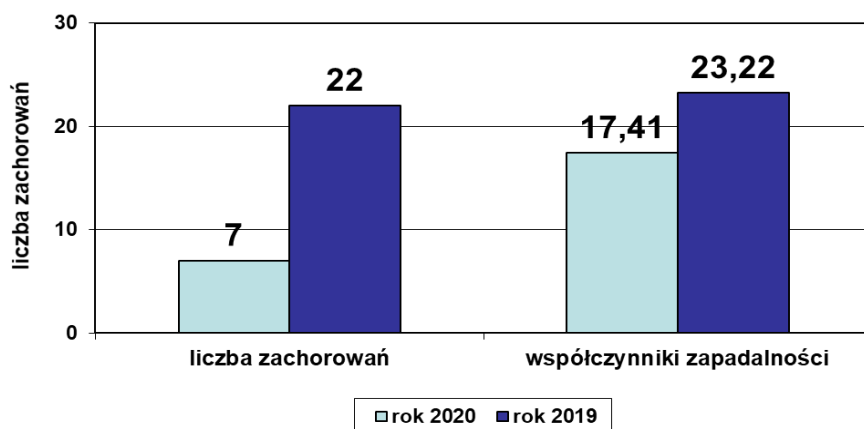
W 2020 nie odnotowano żadnego 4 zachorowania wywołanego przez *Streptococcus pyogenes* inwazyjne inne określone i nieokreślone (w 2019 były to 4 przypadki).

**Płonica** – choroba typowa dla wieku dziecięcego, która jest wywoływana przez paciorkowce grupy A. Zapadalność na płonicę w okresie sprawozdawczym 2020 roku wyniosła 7 zachorowań o współczynniku zapadalności 17,41. Można zaobserwować spory spadek w stosunku do roku ubiegłego o 5 przypadków (2018 – 12 przypadków).

Zachorowania dotyczyły 4 osób płci męskiej (roczny chłopiec, dwóch 4-latków i 7-latek) oraz 3 osób płci żeńskiej (4, 5 oraz 8-letniej dziewczynki). We wszystkich przypadkach przebieg choroby był lekki, nikogo z powodu zachorowania na płonicę nie hospitalizowano.



## Zachorowania na płonicę w roku 2020 w porównaniu do roku 2019



### Neuroinfekcje

W roku sprawozdawczym 2020 wpłynęły łącznie 3 zgłoszenia jednostek chorobowych zaliczanych do tej kategorii.

W roku 2020, tak samo jak w roku 2019 wpłynęło 1 zgłoszenie zachorowania na **wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone** (współczynnik zapadalności mieszkańców 2,49). Zachorowanie dotyczyło kobiety w przedziale wiekowym 20-24 lat. Pacjentka była hospitalizowana, z powodu objawów chorobowych, tj: gorączka, ból głowy, objawy oponowe, wymioty. Wykonano badania mikrobiologiczne płynu mózgowo-rdzeniowego. W 2020 roku wpłynęło jedno zgłoszenie **bakteryjnego zapalenia opon mózgowych**, Dotyczyło ono rocznej dziewczynki, która była hospitalizowana. Dla porównania w roku ubiegłym nie było żadnego zgłoszenia zachorowania na tę chorobę.

Jeżeli chodzi o **zapalenie mózgu inne i nieokreślone** to w roku 2020 również odnotowano jeden przypadek. Jest to 2-letni chłopiec, który także był hospitalizowany.

### Choroby przenoszone przez kleszcze

Od kilku lat nie notowano przypadków odkleszczowego zapalenia opon mózgowych

**Borelioza** nazywana także chorobą z Lyme, czynnikiem etiologicznym wywołującym chorobę są bakterie *Borrelia burgdorferi*. Specyficznym objawem jest wystąpienie tzw. rumienia wędrującego. Następnie choroba „atakuję” wiele układów, m.in. nerwowy, czy kostno-stawowy.

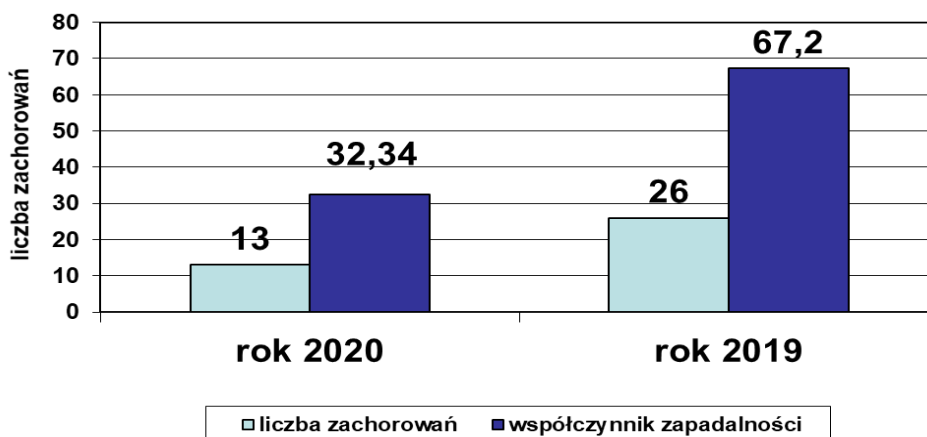
Występowanie terenów zielonych oraz obszarów leśnych sprzyja zachorowaniom na boreliozę. Są bowiem naturalnym miejscem bytowania kleszczy – nosicieli bakterii. W 2020 roku zarejestrowano 13 przypadków o współczynniku zapadalności 32,34. W porównaniu z ubiegłym rokiem, gdzie było 27 zachorowań, a współczynnik zachorowalności wynosił 67,20 nastąpił znaczny spadek. Wśród tych zachorowań nie odnotowano żadnego przypadku neuroboreliozy.

Zgłoszone do PSSE Grudziądz w bieżącym okresie sprawozdawczym zachorowania dotyczyły wyłącznie mieszkańców wsi powiatowych. Było wśród nich 5 mężczyzn (dwulatek, dziewięcioletek, dwie osoby z przedziału 45-49, i jedna z przedziału 60-64) oraz 8 kobiet (czterolatka, po jednej osobie z przedziału 40-44; 50-54;60-64, oraz po dwie osoby z przedziałów 45-49; 55-59 ). Wszystkich pacjentów zarejestrowano w rejestrze chorób, ponieważ w ich przypadku jednostka chorobowa spełniała definicję choroby zakaźnej – choroby z Lyme. U wszystkich pacjentów pierwszym objawem był rumień wędrujący.

Wszystkie te osoby zarejestrowano jako przypadki potwierdzone. Nikt nie był hospitalizowany.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 5 podejrzeń (3 kobiety i 2 mężczyzn) na boreliozę. Podczas wywiadów ustalono, iż nie wystąpił rumień oraz badania laboratoryjne nie potwierdziły zachorowania, nie były spełnione kryteria definicji przypadku.

#### Zachorowania na chorobę z Lyme (boreliozę) w roku 2020 w porównaniu do roku 2019

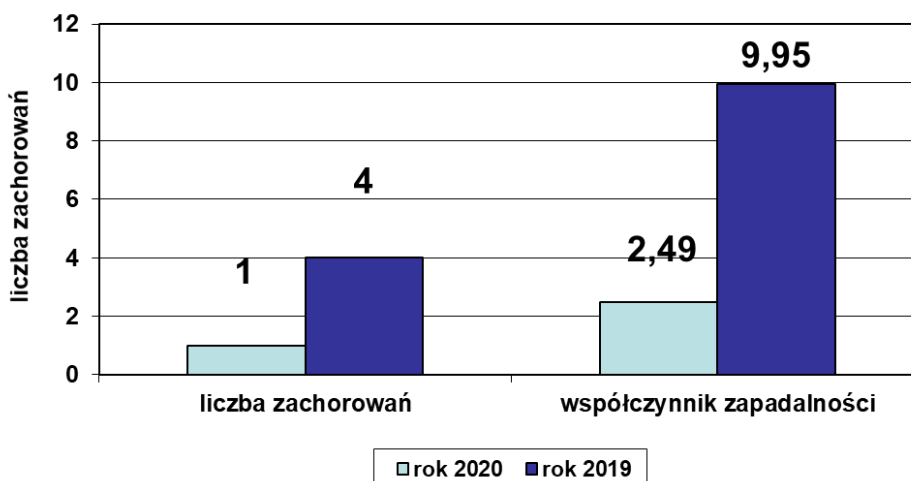


#### Zakażenia układu oddechowego

W bieżącym okresie sprawozdawczym zgłoszono 1 przypadek zachorowania na gruźlicę, o współczynniku zapadalności 2,49. Zarejestrowany to 53-letni mężczyzna. Zachorowania zarejestrowane w rejestrze chorób, ze względu na rozpoznanie gruźlicy płuc potwierdzoną laboratoryjnie. Pacjenci pozostają w trakcie leczenia.

W stosunku do ubiegłego roku nastąpił znaczny spadek zachorowań na wyżej wymienioną jednostkę chorobową, ponieważ w 2019 roku były to aż 4 przypadki. Nadzorem epidemiologicznym objęto także osoby, które są w kontakcie z chorymi osobami.

#### Zachorowania na gruźlicę w roku 2020 w porównaniu do roku 2019



## Mikobakteriozy – inne i BNO

Mikobakteriozy, czyli choroba wywoływana przez prątki, tzw. nie gruźlicze. Czynnikiem etiologicznym powoduje, iż objawy chorobowe są bardzo podobne do symptomów występujących przy gruźlicy płuc. W okresie sprawozdawczym roku 2020 nie wpłynęło żadne zgłoszenie zachorowania na mikobakteriozy (w 2019 roku zgłoszono 1 przypadek).

## Choroby przenoszone drogą płciową

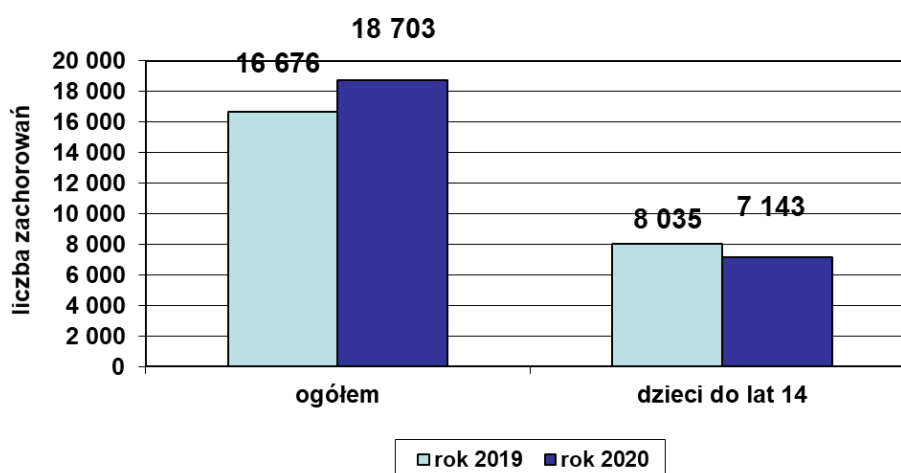
W roku 2020 podobnie jak 2019 nie zarejestrowano w powiecie żadnego przypadku kiły wrodzonej i noworodków, wczesnej, późnej, oraz innych postaci i kiły nieokreślonej. W powiecie ziemskim nie odnotowano również podobnie jak w roku 2019 żadnego przypadku rzeżączki.

## Grypa i zachorowania grypopodobne

Nadzór nad sytuacją epidemiologiczną powiatu ziemskiego w przypadku zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę polega na analizowaniu cotygodniowych sprawozdań MZ-55. Raporty te są przesyłane do PSSE Grudziądz z zakładów podstawowej opieki zdrowotnej z terenu całego powiatu Grudziądz. W przypadku omawianej jednostki chorobowej nastąpił niewielki wzrost zachorowań/podejrzeń na grypę i zachorowania grypopodobne w stosunku do 2019 roku w powiecie ziemskim.

W okresie sprawozdawczym roku 2020 według raportów MZ-55 zgłoszono 18 703 przypadków zachorowań/podejrzeń na grypę o współczynniku zapadalności 46522,56/100 tys. mieszkańców oraz 7143 przypadków u dzieci do lat 14 (współczynnik zapadalności 105183,33/100 tys. mieszkańców). Dodatkowo monitorowano sytuację epidemiologiczną grypy i zachorowań grypopodobnych, kontynuowano działania w ramach programu Sentinel.

**Zachorowania na grypę i grypopodobne  
zakażenia dróg oddechowych w roku 2020 w  
porównaniu do roku 2019**



## Styczeń i narażenie na wściekłość/potrzeba szczepień.

W okresie sprawozdawczym roku 2020 do PSSE Grudziądz zgłoszono łącznie 34 przypadki pokąsań przez psy i koty oraz zwierzęta dzikie tj. szczury. W 9 przypadkach podjęto szczepienia przeciwko wścieklicznie. W porównaniu z 2019 rokiem liczba pokąsań znacznie zmalała (71 przypadków), lecz wzrosła liczba koniecznych szczepień (w 2019 było ich 5). Zdarzenia pokąsań dotyczyły różnych grup wiekowych, najczęściej do pokąsań dochodziło podczas zabawy z psem lub kotem, także własnym. Miały miejsce również przykre zdarzenia

podczas np. spacerów czy uprawiania sportów. W dalszym ciągu utrudnieniem dla mieszkańców miast jest brak poradni dla osób pokąsanych na terenie nadzorowanym przez PPIS w Grudziądzu, pokąsani muszą korzystać z poradni w Świeciu nad Wisłą, Bydgoszczy i Toruniu co jest szczególnie kłopotliwe dla ludzi starszych czy dla matek z małymi dziećmi.

### **Legioneloza- choroba legionistów.**

W roku 2020 odnotowano, tak samo jak w roku poprzednim nie odnotowano żadnego przypadku Legionelozy – choroby legionistów.

### **Choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne.**

W roku 2020 w na terenie powiatu ziemskiego nie odnotowano chorób o wysokiej śmiertelności, takich jak: dżuma, gorączka Denga, gorączka Ebola, czy ospa prawdziwa. Identyczna sytuacja była w roku 2019 roku, w którym także nie zgłoszone do PSSE Grudziądz zgłoszeń chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych.

### **Zgony**

W roku 2020 odnotowano wyłącznie zgony wywołana zakażeniem SARS-Cov-2. Nie odnotowano zgonów spowodowanych innymi podlegającymi zgłoszeniu jednostkami chorobowymi.

Dla porównania umieralność z powodu chorób zakaźnych w 2019 roku wynosiła 2 zgony, które wywołane były zakażeniem Streptococcus pneumoniae oraz Streptococcus pyogenes.

## **WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POWIECIE GRODZKIM ZA ROK 2020 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 2019**

Szczepienia ochronne w ocenianym okresie były w większości wykonywane w odsetkach zapewniających odporność zbiorowiskową. W dalszym ciągu niekorzystnym i narastającym zjawiskiem są działania ruchów antyszczepionkowych co skutkuje uchylaniem się od szczepień. Szczepienia odgrywają szczególną rolę w ochronie zdrowia i bezpieczeństwa epidemiologicznego populacji.

Dotychczas są jednym z najskuteczniejszych narzędzi zwalczania chorób zakaźnych i przyczyniły się w znacznej mierze do ograniczenia ich występowania. Szczepienia objęte są szczególnym nadzorem epidemiologicznym. Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych w roku 2020 dokonano na podstawie sprawozdań z wykonawstwa szczepień ochronnych według analizy wykonawstwa nadesłanych z punktów szczepień miasta Grudziądz realizujących szczepienia ochronne.

Ogółem nie zaszczepiono zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych 10 dzieci.

### **Stan uodpornienia dzieci do 2 roku życia**

W roku 2020 szczepieniom przeciwko gruźlicy podlegało 249 noworodków, zaszczepiono - 249 (100%). Stan uodpornienia dzieci urodzonych w 2020 roku przeciwko WZW typu B wyniósł 92,3%. Od 2 miesiąca do 2 lat dzieci podlegają obowiązkowym cyklom szczepień przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, poliomyelitis, zakażeniom Haemophilus influenzae typu B, zakażeniom Streptococcus pneumoniae. Dzieci w drugim roku życia - szczepieniem podstawowym zostały uodpornione przeciwko tym chorobom w 97,6% (247 dzieci). Uodpornienie przeciwko odrze, śwince, różyczce, w drugim roku życia uzyskało 94,07% dzieci podlegających do szczepienia (238 dzieci).

## Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci do 2 roku życia w roku 2020

Rodzaj szczepienia	Rok 2019	Rok 2020
	Odsetek zaszczepionych	Odsetek zaszczepionych
P/BCG	100%	<b>100%</b>
P/WZW typu B w 1 r.ż.	92,8%	<b>92,3%</b>
P/DTP-błonica, tężec, krztusiec w 2 r.ż.	69,04%	<b>97,6%</b>
P/Poliomyelitis w 2 r.ż.	99,2%	<b>97,6%</b>
P/Haemophilus influenzae typu b w 2 r.ż.	99,2%	<b>97,6%</b>
P/Streptococcus pneumoniae w 2 r.ż.	99,2%	<b>90,1%</b>
P/Odra, świnka, różyczka 13 m-14 miesiąc życia	90,1%	<b>94,07%</b>

## Stan uodpornienia dzieci i młodzieży w wieku szkolnym

Stan uodpornienia dzieci w 6 roku życia podlegających w roku 2020 pierwszej dawce szczepienia przypominającego przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz poliomyelitis wyniósł 92,7% (257 dzieci zaszczepionych). Drugiej dawce szczepienia przypominającego przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi podlegała młodzież w 14 roku życia, zaszczepiono 328 osób – 93,7%. Trzeciej dawce szczepienia przeciwko błonicy i tężcowi podlegała młodzież w 19 roku życia, zaszczepiono 281 osób co stanowi 85,6%. Zgodnie z PSO 946 dzieci w 10 roku życia zostało zaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce - stan uodpornienia dzieci wyniósł 91,4%. Realizacja szczepień w ramach PSO odbywa się zgodnie z określonymi w Komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego grupami wiekowymi, według których szczepienia można dokonać dopiero po osiągnięciu wskazanego wieku.

## Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży szkolnej w roku 2020.

Rodzaj szczepienia	Rok 2019	Rok 2020
	Odsetek zaszczepionych	Odsetek zaszczepionych
P/DTaP-błonica, tężec, krztusiec w 6 r.ż.	93,4%	<b>92,7%</b>
IPV poliomyelitis w 6 r.ż.	93,4%	<b>92,7%</b>
P/ krztusiec, tężec, błonica, w 14 r.ż.	97,2%	<b>93,7%</b>
P/Td- tężec, błonica w 19 r.ż.	96,7%	<b>85,6%</b>
P/MMR – odra, świnka, różyczka w 10 r.ż.	94,7%	<b>91,4%</b>

## Realizacja wybranych szczepień zalecanych w roku 2020.

Rodzaj szczepienia	Rok 2019	Rok 2020
	Liczba zaszczepionych	Liczba zaszczepionych
P/zakażeniu Neisseria meningitidis	31	57
P/zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego	8	32
P/odkleszczowemu zapaleniu mózgu	31	27
P/biegunce rotawirusowej	53	110
P/grypie	384	717
P/ospie wietrznej	20	36

## HIGIENA KOMUNALNA

### STAN SANITARNY WÓD I URZĄDZEŃ DO ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ

W 2020 r. pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej było 20 wodociągów, 1 wodociąg został na stałe wyłączony z eksploatacji Wodociąg Publiczny Nowe Błonowo. Jego odbiorcy zostali zaopatrzeni w wodę przez Wodociąg Publiczny Łasin. Szesnaście urządzeń to wodociągi publiczne służące zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę. Pozostałe cztery wodociągi obsługiwane są przez inne podmioty zaopatrujące w wodę, z tego jeden dostarcza wodę do szpitala. Na nadzorowanym terenie woda ujmowana jest wyłącznie z ujęć podziemnych.

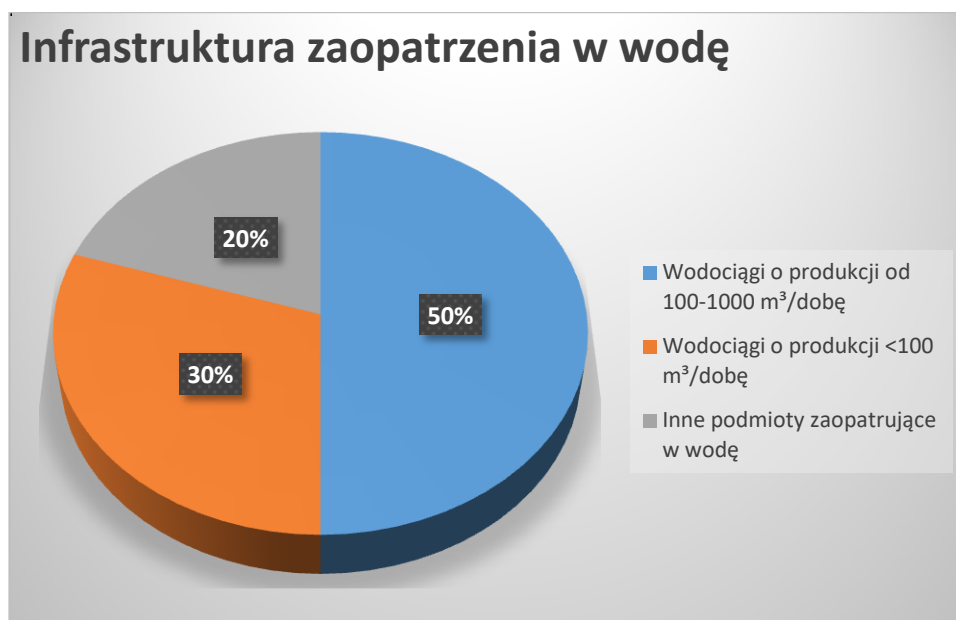
#### Infrastruktura zaopatrzenia w wodę.

Najwyższy odsetek urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę stanowią wodociągi o produkcji od 101-1000 m<sup>3</sup>/dobę ( 50 %). Spełniają one ważną rolę w zaopatrzeniu w wodę ludności mniejszych miast i miejscowości na terenach wiejskich.

Wodociągi o produkcji <100 m<sup>3</sup>/dobę (30 % ogółu urządzeń) służą zaopatrzeniu w wodę ludności mniejszych miejscowości wiejskich.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę obsługują wodociągi lokalne, wodociąg zakładowy oraz wodociąg lokalny szpitala i stanowią ok. 20 % ogółu urządzeń.

Przedstawia to poniższy wykres kołowy



W 2020 roku żaden z nadzorowanych wodociągów nie rozbudował w znaczący sposób sieci wodociągowej. W trzech wodociągach zamontowano lampę UV. Dodatkowo w Wodociągu Publicznym Łasin dokonano szeregu prac modernizacyjnych w obrębie stacji polegających m.in. wymianie wszystkich złóż, zainstalowaniu 3 nowych aeratorów, zainstalowaniu lampy UV, wymianie całej instalacji rurociągowej wewnątrz stacji oraz zbudowaniu nowego zbiornika wód popłucznych sterowanych automatycznie. Ponadto zainstalowano punkty poboru próbek wody po każdym etapie procesu technologicznego. W 2020 r. ponownie do użytkowania włączono SUW Kłódka (wodociąg o produkcji < 100 m<sup>3</sup>/dobę). Z wody dostarczanej przez ten wodociąg wyeliminowano bakterie grup coli oraz zmniejszono ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C.

#### **Jakość wody przeznaczonej do spożycia.**

Wodę dobrą, spełniającą wymogi sanitarne dostarczało 20 wodociągów działające w powiecie grudziądzkim, które łącznie zaopatrywały 40 398 mieszkańców co stanowi 100 % wszystkich odbiorców wody wodociągowej na terenie powiatu. Z tej liczby 1879 mieszkańców użytkowało wodę przydatną warunkowo. W 2020 roku prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące zapewnienia właściwej jakości wody w zakresie manganu i żelaza. W ramach podejmowanych działań naprawczy zaplanowano na 2021 roku całkowitą modernizację Stacji Uzdatniania wody w Zawdzie. Wyznaczono nowy termin realizacji decyzji do dnia 31.12.2021 r. W porównaniu do roku ubiegłego poprawie uległa jakość wody w wodociągu publicznym Kłódka (z wody wyeliminowano bakterie grupy coli i zmniejszono ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C).

Wodociąg lokalny Szpitala w Łasynie nie ma stałych odbiorców wody, jest wodociągiem awaryjnym dla podmiotu leczniczego.

Tabela przedstawia liczbę mieszkańców powiatu grudziądzkiego korzystających z wody wodociągowej odpowiadającej wymaganiom dla wody przeznaczonej do spożycia w 2020 r.

Gmina	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych i przez inne podmioty (w tysiącach)		Wodociąg	Jakość wody
	odpowiadającej wymaganiom (w tym warunkowo)	nieodpowiadającej wymaganiom mikrobiologicznym		
Grudziądz	11,639 (0,249)	0,000	miejski Grudziądz o produkcji 10001-100000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			zakładowy SM Wielkie Łniska zaopatrywany w wodę przez inny podmiot	przydatna do spożycia
Gruta	6,957	0,000	publ. Boguszewo o produkcji ≤100 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Mełno o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Plemięta o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Gruta o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			lokalny RSP Gołębiewko zaopatrywany w wodę przez inny podmiot	przydatna do spożycia
Łasin	8,158 (1,879)	0,000	publ. Łasin o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Nowe Błonowo o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Zawda o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	warunkowo przydatna do spożycia
Radzyń Chełmiński	4,653	0,000	publ. Mazanki o produkcji ≤100 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Rywałd o produkcji ≤100 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Radzyń Chełmiński o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
Rogóżno	4,543	0,000	publ. Kłódka o produkcji ≤100 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Zarośle o produkcji ≤100 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Rogóżno o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Szembruk o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
Świecien/Osą	4,448	0,000	publ. Bursztynowo o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			lokalny RSP Przełom Linowo zaopatrywany w wodę przez inny podmiot	przydatna do spożycia
			publ. Partęczyny o produkcji 101-1000 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia
			publ. Świecien/Osą o produkcji ≤100 m <sup>3</sup> / dobę	przydatna do spożycia



PPIS w Grudziądzu w ramach prowadzonych kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia pobrał 33 próbki. Administratorzy w ramach kontroli wewnętrznej pobrali 100 próbek wody.

Większość wodociągów produkowała wodę dobrą, spełniającą wymagania sanitarne, ocenioną jako przydatną do spożycia. Jednakże w ciągu roku sprawozdawczego w 17 pobranych próbkach stwierdzono przekroczenie parametrów fizykochemicznych:

- jonu amonowego,
- barwy,
- żelaza,
- mętności,
- manganu,
- twardości ogólnej,
- utlenialności.

W większości przypadków występujące przekroczenia dopuszczalnych wartości wymienionych parametrów fizykochemicznych były krótkotrwałe. Po wdrożonych działaniach naprawczych wykonanych przez administratorów wodociągów jakość wody ulega poprawie. Rodzaj i krótkotrwały charakter zanieczyszczenia nie wpłynęły na ocenę jakości wody. Na koniec roku sprawozdawczego wodę przydatną do spożycia dostarczało 20 wodociągów, w tym tylko jeden wodociąg publiczny w Zawdzie dostarczał wodę warunkowo przydatną do spożycia pod względem na wymagań fizyko-chemicznych tj. manganu i żelaza.

W celu poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w celu poprawy jakości wody do spożycia wszczął 5 postępowań administracyjnych stosunku do przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.

### **Zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody.**

W omawianym okresie w 10 pobranych próbkach stwierdzono następujące przekroczenie parametrów mikrobiologicznych wody:

- bakterii grupy coli
- ogólnej liczby bakterii w 22°C po 72h

Skażenie wody bakteriami grupy coli stwierdzono w wodociągu publicznym Szembruk w gminie Rogóźno i w wodociągu publicznym Zawda w gminie Łasin oraz w wodociągu zakładowym Wielkie Lniska w gminie Grudziądz. W dwóch przypadkach tj. w wodociągu publicznym Szembruk i w wodociągu publicznym Zawda, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatności wody do spożycia i nakazał administratorowi urządzeń wodociągowych podjęcie natychmiastowych działań naprawczych.

Administratorzy wodociągów podjęli działania polegające na przeprowadzeniu dezynfekcji wody i płukaniu sieci wodociągowej, doprowadziły one do zapewnienia właściwej jakości wody.

W 2020 roku odnotowano zwiększoną ogólną liczbę bakterii w 22°C po 72h w wodociągu publicznym Łasin i Zawda. W związku z przekroczeniami mikrobiologicznymi wody i nie przedstawieniem sprawozdań z w/w badań wody, przez zarządzających wodociągami, PPIS w Grudziądzu nałożył kary w drodze mandatu karnego w wysokości 500 zł dla każdego zarządzającego wodociągiem. Zobligowano administratorów do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, po których doprowadzono jakość wody spożycia do zgodnej z wymaganiami.

W porównaniu do roku ubiegłego stwierdzono poprawę jakości wody pod względem mikrobiologicznym w wodociągu publicznym Kłódka. Z wody wyeliminowano obecność bakterii grupy coli i doprowadzono do zapewnienia zgodnie z normą ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C. Pozwoliło to na ponowne włączenie wodociągu publicznego Kłódka do użytkowania. W czasie działań naprawczych mieszkańcy otrzymywali dobrą wodę z wodociągu publicznego Rogóżno.

### **Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń wodnych.**

W 2020 roku przeprowadzono 19 kontroli stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodnych. Na terenie gminy Świecie n/Osą oraz gminy Gruta administratorzy urządzeń wodnych przeprowadzili remonty malarskie w stacjach uzdatniania wody.

W roku sprawozdawczym zakończyła się przebudowa miejskiej stacji wodociągowej w Łasinie, która zapewniła osiągnięcie wymaganych parametrów wody uzdatnionej, w szczególności zawartości jonu amonowego. Inwestycja obejmowała: wymianę złożeń w istniejących filtrach oraz wymianę części urządzeń i przewodów, a także montaż dodatkowych urządzeń związanych z napowietrzaniem i dezynfekcją wody, a także z płukaniem filtrów. W ramach projektu zbudowano także nowy odstojnik wód popłucznych i rozbudowano kanalizację odprowadzającą te wody a także zamontowano lampę UV. W wodociągu Boguszewo oraz wodociągu Kłódka zamontowały lampy UV.

### **Jakość wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli**

Na terenie powiatu grudziądzkiego w 2020 r. funkcjonowało 1 kąpielisko: Kąpielisko Delfin w Białym Borze, w ramach monitoringu jakości wody w kąpielisku pobrano 1 próbkę wody. W ramach kontroli wewnętrznej administrator kąpieliska pobrał 3 próbki wody. Badana woda przez cały okres spełniała wymagające normy.

### **Legionella w ciepłej wodzie.**

W 2020 r. kontynuowano badania określające skolonizowanie instalacji ciepłej wody pałeczkami Legionella sp. w wytypowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną obiektach. W ramach nadzoru sanitarnego badania ciepłej wody użytkowej przeprowadzono w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łasinie, gdzie pobrano 5 próbek. Nie stwierdził przekroczeń liczby bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej. Dodatkowo badania ciepłej wody użytkowej zostały przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w 1 obiekcie noclegowym: w hotelu. Pobrano 2 próbki, w których odnotowano średnie skażenie sieci bakterią Legionella sp. tj. powyżej 100 jtk/100 ml. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wystosował wystąpienie, w którym nakazał znaleźć przyczynę skażenia, dokonanie przeglądu technicznego sieci, monitorowanie temperatury wody oraz podjęcie działań zmierzających do redukcji liczby bakterii.

## **STAN SANITARNY PLACÓWEK OCHRONY ZDROWIA**

W 2020 r. w ewidencji PPIS w Grudziądzu znajdowało się 15 placówek ochrony zdrowia. Łącznie skontrolowano 5 podmiotów leczniczych, w tym praktykę zawodową. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów w dniu kontroli nie budził zastrzeżeń.

W tabeli przedstawiono stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą.

Wyszczególnienie		Liczba urzędzeń				
		Według ewidencji na 31.XII	Skontrolowanych			
			Ogółem	Ze stwierdzonym złym stanem		
				higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Ogółem (suma wierszy 2 - 15)	1	15	5	-	-	-
Szpitala ogółem	2	1	1	-	-	-
Inne stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	3	-	-	-	-	-
Przychodnie, ośr. Zdrowia, poradnie, ambulatoria	4	10	4	-	-	-
Inne ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	5	-	-	-	-	-
Indywidualne praktyki lekarskie	6	-	-	-	-	-
Indywidualne praktyki lekarzy dentyków	7	3	0	-	-	-
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	8	1	0	-	-	-
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	9	-	-	-	-	-
Grupowe praktyki lekarskie	10	-	-	-	-	-
Grupowe praktyki lekarzy dentyków	11	-	-	-	-	-
Indywidualne praktyki pielęgniarek	12	-	-	-	-	-
Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek	13	-	-	-	-	-
Grupowe praktyki pielęgniarek	14	-	-	-	-	-
Inne	15	-	-	-	-	-

## Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpitalne

Na terenie powiatu funkcjonuje Szpital SPZOZ w Łasinie. W 2020 r. nie odnotowano nieprawidłowości dot. Stanu sanitarno-higienicznego w/w placówek. Wyposażenie w sprzęt medyczny w tym jednorazowego użycia do obsługi chorych, zaopatrzenie w środki do utrzymania czystości, dezynfekcyjne, zaopatrzenie w materiały opatrunkowe i bieliznę szpitalną nie budziło zastrzeżeń. Postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz z odpadami medycznymi odbywa się zgodnie z opracowanymi i stosowanymi procedurami.

## Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W 2020 nadzorem sanitarnym objęto 10 ośrodków zdrowia. Skontrolowano 4 obiekty. W trakcie prowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym pomieszczeń jak również w stosowaniu opracowanych przez podmioty procedurach.

## Praktyki zawodowe

W ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdują się 4 praktyki zawodowe, w tym 3 indywidualne praktyki lekarzy dentyków i 1 gabinet pediatryczny. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

## STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W ROKU 2020

W roku 2020 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu znajdowało się 111 obiektów użyteczności publicznej, w tym 1 kąpielisko. Skontrolowano 33 obiekty. Poniżej graficznie przedstawiono ilość zewidencjonowanych obiektów w poszczególnych grupach według GUS.



Nie stwierdzono obiektów o złym stanie technicznym oraz higieniczno–sanitarnym. Stan ten przedstawia tabela:

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OBIEKTÓW		
		WEDŁUG EWIDENCJI	SKONTROLOWANE	ZE ZŁYM STANEM TECHNICZNYM I SANITARNO - TECHNICZNYM
1.	Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	3	1	-
1.	Hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	13	4	-
2.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej	17	3	-
3.	Tereny rekreacyjne	4	2	-
4.	Cmentarze	25	6	-
5.	Domy przedpogrzebowe	1	-	-
6.	Obiekty nie objęte ewidencją	-	2	-
7.	Inne obiekty użyteczności publicznej	47	13	-
8.	Kąpieliska	1	2	-
<b>RAZEM:</b>		<b>111</b>	<b>33</b>	<b>-</b>

#### **INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ**

Liczba obiektów w tej grupie wynosi 3. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 obiekt w gminie Świecie n/Osą. W obiekcie tym przeprowadzane były prace remontowe polegające na przebudowy węzłów sanitarno-higienicznych.

W innym środowiskowym domu samopomocy oddano do użytku 3 pomieszczenia higieniczno-sanitarne i pomieszczenie rehabilitacji oraz 4 pracownie dla podopiecznych.

#### **HOTELE**

W ewidencji znajduje się 1 hotel posiadających kategoryzację. Stan sanitarno-techniczny w/w obiekcie oceniony został jako dobry. Właściciel hotelu przeprowadził bieżące remonty oraz prace porządkowe. W jednym z hoteli w sprawozdaniach z badania ciepłej wody użytkowej w kierunku Legionella sp. wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej odnotowano średnie skażenie bakterią Legionella sp. PPIS w Grudziądzu wystosował wystąpienie, w ramach którego zobligowano administratora do prac naprawczych i doprowadzenia ciepłej wody użytkowej do odpowiedniej jakości.

## INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

W tej grupie znajdują się 12 obiektów, w tym 2 ośrodki wczasowe, 3 gospodarstwa agroturystyczne, 2 domy weselne oraz 5 obiektów z pokojami noclegowymi. Należą tu obiekty hotelarskie nie posiadające kategoryzacji. Skontrolowano 4 obiekty. Wszystkie skontrolowane obiekty utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym. W ramach przygotowań do sezonu letniego w niektórych obiektach przeprowadzono remonty malarskie pokoi i pomieszczeń towarzyszących.

## GRUPA OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI PIELĘGNACYJNE DLA CIAŁA

W ewidencji znajduje się 17 obiektów świadczących usługi pielęgnacyjne dla ciała.

W ich skład wchodzi:

- 11 zakładów fryzjerskich,
- 4 zakłady kosmetyczne,
- 2 inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.

Ilościowy rozkład w grupie obiektów świadczących usługi pielęgnacyjne dla ciała przedstawia poniższy wykres kołowy:



## ZAKŁADY FRYZJERSKIE

Na nadzorowanym terenie znajduje się 11 zakładów fryzjerskich. Skontrolowano 2 zakłady. Stan sanitarno-higieniczny zakładów dnia kontroli nie budził zastrzeżeń. W obiektach stosowane są procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Właściciele zakładów przeprowadzili na bieżąco prace remontowe polegające na odmalowaniu pomieszczeń, dzięki czemu można mówić o dobrym wizerunku zakładów fryzjerskich.

## ZAKŁADY KOSMETYCZNE

Liczba gabinetów kosmetycznych objętych ewidencją wynosi 4. Skontrolowano 2 zakłady, podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W obiektach tych wykonuje się zabiegi pielęgnacyjne i upiększające. Podstawowym zagrożeniem wynikającym ze świadczenia usług kosmetycznych jest możliwość przeniesienia patogenów krwiopochodnych na klientów lub personel. Dlatego niezwykle istotną kwestią jest wyposażenie obiektów w sprzęt jednorazowego użytku, zapewnienie odpowiedniej sterylizacji sprzętu naruszającego ciągłość tkanek, właściwe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, stosowanie preparatów kosmetycznych z aktualną datą ważności oraz zaopatrzenie w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

Część zakładów kosmetycznych posiada na wyposażeniu autoklawy, dzięki czemu minimalizuje ryzyko wystąpienia zakażeń i chorób zakaźnych podczas wykonywanych zabiegów w wyniku naruszenia ciągłości tkanek. Salony, które nie posiadają własnego urządzenia do sterylizacji, przedstawiają umowę na wykonane usługi sterylizacyjne. Są też gabinety, które korzystają tylko ze sprzętu jednorazowego użytku.

Podczas kontroli sanitarnych sprawdzano wdrażanie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Właściciele obiektów nowopowstałych są pouczani o konieczności ich opracowania i stosowania w codziennej praktyce zawodowej.

## INNE ZAKŁADY, W KTÓRYCH SĄ ŚWIADCZONE ŁĄCZNIE WIĘCEJ NIŻ JEDNA Z USŁUG FRYZJERSKICH, KOSMETYCZNYCH, ODNOWY BIOLOGICZNEJ I TATUAŻU

W grupie tych obiektów świadczy się kompleksowo usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej. Ewidencja roku sprawozdawczego kształtowała się na poziomie 2 obiektów bez zmian w stosunku do ubiegłego roku. Nie skontrolowano w roku sprawozdawczym.

## TERENY REKREACYJNE

W ewidencji znajdują się 4 obiekty. Skontrolowano 2. Na plaży przeprowadzono coroczne prace związane z przygotowaniem do sezonu. Piasek zrekułtywowano. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

TYP OBIEKTU	LICZBA WG EWIDENCJI	SKONTROLOWANE
Parki	1	-
Ogródki jordanowskie	1	-
Plaże	2	2
<b>ŁĄCZNIE:</b>	<b>4</b>	<b>2</b>

## CMENTARZE

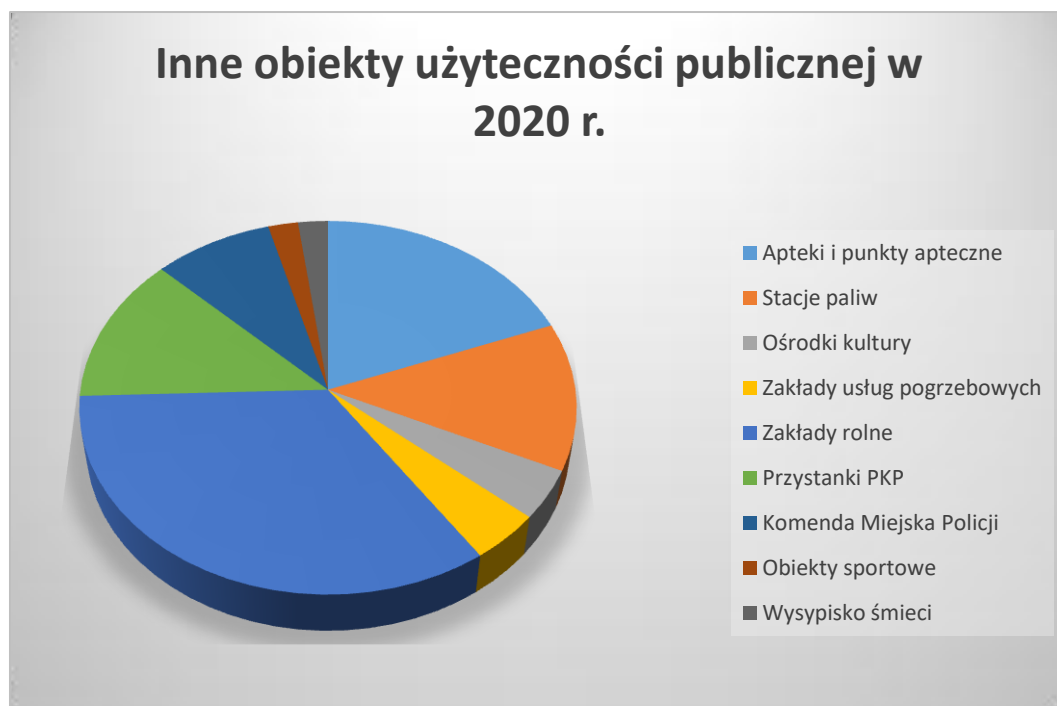
W ewidencji znajduje się 25 cmentarzy. Skontrolowano 6. W obrębie 9 cmentarzy znajdują się kostnice, gdzie zwłoki przywożone są na krótko przed uroczystościami pogrzebowymi. Obiekty w tej grupie charakteryzują się dobrym stanem sanitarnym.

## DOMY PRZEDPOGRZEBOWE

W tej grupie obiektów znajduje się 1 dom przedpogrzebowy.

## INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W roku 2020 r. nadzorowano 47 obiektów użyteczności publicznej, skontrolowano 13. W skontrolowanych obiektach nie odnotowano nieprawidłowości. Ich zaszeregowanie przedstawiono poniżej na wykresie kołowym:



Oceniając kontrolowane w 2020 r. obiekty użyteczności publicznej stwierdzić należy, że wszystkie skontrolowane obiekty utrzymane były w należytym stanie sanitarnym i technicznym.

## HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

### STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCIOWO - ŻYWIENIOWYCH W POWIECIE W ROKU 2020

Na terenie powiatu grudziądzkiego w harmonogramie kontroli na rok 2020 zaplanowano 101 kontroli w obiektach żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi, a także obrotu kosmetykami oraz materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 102 kontroli, wydano 19 decyzji zatwierdzających. W 2020 roku odnotowano w powiecie grudziądzkim 1 zatrucie pokarmowe w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego.

Zachorowania dotyczyły 24 osób. Na podstawie zbieżnych objawów klinicznych i przebiegu choroby tj. biegunka, wymioty, ból brzucha i gorączka podejrzewa się zatrucie pokarmowe o etiologii salmonellozowej. Otrzymano informację, iż wyniki badań laboratoryjnych u 13 osób w kierunku pałeczek Salmonella były dodatnie. Wszystkie osoby były uczestnikami przyjęcia weselnego, które odbyło się w Domu Weselnym w powiecie grudziądzkim. Hospitalizowano 7 osób, leczeniem ambulatoryjnym objęto 5 osób, 2 osobom udzielono teleporady w szpitalu, 10 osób pomimo objawów nie zgłosiło się do lekarza.



Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne w Domu Weselnym w związku z otrzymanym zgłoszeniem dotyczącym ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową. Podczas dochodzenia zebrano informacje dotyczące źródła pochodzenia surowców i produktów, warunków przechowywania, sporządzania dań, higieny produkcji.

Ponadto pobrano 18 wymazów sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych tj.: pałeczek Salmonella, Listerii monocytogenes, Staphylococcus aureus oraz w kierunku Norowirusów. Nie pobrano próbek żywności z uwagi na brak pozostałości dań w zakładzie (po uroczystości weselnej wszystkie dania zostały wydane rodzinie), nie pobrano do badań laboratoryjnych również surowców takich jak jajka – brak na stanie magazynowym.

Nadto podczas czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na braku do wglądu orzeczeń lekarskich osób zatrudnionych, niewłaściwe warunki przechowywania artykułów spożywczych, brak prowadzenia monitoringu temperatur we wszystkich urządzeniach chłodniczych – nie przedłożono kart kontroli temperatur.

W pobranych z zakładu wymazów m.in. z: blatów, desek, noży, talerzy konsumenckich, lodówki nie wykryto obecności materiału genetycznego norowirusów, nie wykryto obecności Salmonella spp., nie wykryto obecność Listeria monocytogenes, natomiast liczba gronkowców koagulazo – dodatnich wynosiła poniżej 3 jtk na badanych powierzchniach. Łącznie pobrano 18 wymazów – wyniki prawidłowe.

Ustalono, iż przyczyną zatrucia pokarmowego, mogło być użycie pierwotnie zakażonych jaj jako surowca – nośnika zatrucia pokarmowego i ich nieprawidłowa obróbka wstępna – brak procesów dezynfekcji termicznej jaj (wszystkie próbki ze środowiska pobrane przez Inspekcję Weterynaryjną zostały zakwestionowane

Z uwagi na stwierdzenie Salmonelli Enteritidis) mogło być:

- niezachowanie zasad higieny na poszczególnych etapach przygotowywania potrawy, nieprzestrzeganie zasad higieny osobistej osób przygotowujących posiłki tj. ręce myte w ciepłej wodzie bez dodatku środka myjącego i używanie do osuszania rąk ręcznika wielokrotnego użytku (brak odpowiednich narzędzi przy stanowisku mycia rąk dla zapewnienia higieny produkcji) w zakładzie nie używa się rękawiczek jednorazowego użytku (pracownik formował mięso gołymi rękoma);
- niezachowanie prawidłowych warunków przechowywania żywności - brak segregacji surowców i gotowych potraw i ciast, wszystko przechowywane w pomieszczeniu chłodni (istnieje możliwość wtórnych zanieczyszczeń);
- postępowanie z jajkami używanymi do wszystkich przygotowywanych potraw, w tym także ciast – nieprawidłowe, brak opracowanych procedur dotyczących właściwego postępowania z jajkami w zakładzie.

Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu oceniono 51 obiektów z czego zakłady zostały ocenione jako niezgodne lub podlegające wysokiemu ryzyku. W roku sprawozdawczym 2020 liczba nadzorowanych obiektów w powiecie zwiększyła się, a także wzrosła liczba obiektów o wysokim ryzyku oraz ocenionych jako niezgodne.

Tabela przedstawia stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi produkcji i obrotu kosmetykami w powiecie w latach 2019-2020.

Grupy obiektów	Liczba obiektów nadzorowanych		Liczba obiektów o wysokim ryzyku i ocenionych jako niezgodne	
	2019	2020	2019	2020
<b>Obiekty produkcji żywności</b>				
Automaty lodowe	2	1	-	-
Wytwórnice tłuszczów roślinnych	1	1	-	-
Piekarnie	4	4	-	-
Ciastkarnie	2	2	-	-
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	2	2	-	-
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	1	1	-	1
Inne wytwórnice żywności	613	668	-	-
<b>Obiekty obrotu żywnością</b>				
Sklepy spożywcze	128	130	-	1
Magazyny hurtowe	7	7	-	-
Inne obiekty obrotu żywnością	21	25	-	1
Obiekty ruchome i tymczasowe	1	1	-	-
<b>Obiekty żywienia zbiorowego otwarte</b>				
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	31	31	-	1
a. zakłady małej gastronomii	24	25	-	1
b. wagon gastronomiczny	2	2	-	-
<b>Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego</b>				
stołówki pracownicze	1	1	-	-
bloki żywienia w szpitalach	1	1	-	-
stołówki w żłobkach	1	1	-	-
stołówki szkolne	24	23	-	-
stołówki na koloniach, półkoloniach i obozach	1	1	-	-
stołówki w przedszkolach	5	5	-	-
zakłady specjalne i wychowawcze	-	2	-	-
inne zakłady żywienia	5	6	-	-
<b>Środki transportu żywności</b>				
Środki transportu żywności	17	17	-	-
<b>Obiekty produkcji przedmiotów użytku</b>				
Wytwórnice mat. i wyrobów przeznaczonymi do	3	3	-	-
Miejsca obrotu mat. i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	1	1	-	-
<b>Obiekty obrotu kosmetykami</b>				
Miejsca obrotu kosmetykami: hurtownie	1	2	-	-
<b>RAZEM</b>	873	936	0	4

## **NADZÓR NAD ZAKŁADAMI PRODUKCJI PIERWOTNEJ**

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu należy również nadzór nad gospodarstwami działającymi na rynku spożywczym tj. podmiotami prowadzącymi sprzedaż bezpośrednią oraz podmiotami prowadzącymi produkcję pierwotną. W związku z powyższym gospodarstwa rolne prowadzące działalność w w/w zakresie zobowiązane są do złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Na terenie powiatu pod nadzorem znajduje się 685 obiektów produkcji pierwotnej. Działalność zakładów produkcji pierwotnej opiera się głównie na produkcji pierwotnej zbóż, rzepaku, buraka cukrowego, a także uprawie warzyw, owoców i ziół.

Podczas przeprowadzanych kontroli u producentów rolnych dużą uwagę skupia się na weryfikacji podstawowych zasad zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym produkowanej żywności, które obejmują m.in.:

- ścisłe przestrzeganie zasad higieny wśród osób zajmujących się pozyskiwaniem i przetwarzaniem owoców i warzyw;
- zapewnienie wszystkim pracownikom produkcji owoców i warzyw dostępu do toalet stałych lub przenośnych odpowiednio zaprojektowanych w celu zapewnienia higienicznego usuwania odpadów i zanieczyszczeń, gwarantujących brak możliwości dostania się do wód gruntowych w pobliżu plantacji;
- stosowanie do uprawy, w tym nawadniania i rozcieńczania środków ochrony roślin (pestycydów) oraz nawozów wyłącznie wody wolnej od patogennych mikroorganizmów uwzględniając źródła pochodzenia wody oraz sposobów i warunków jej dostarczenia;
- egzekwowanie obowiązku mycia rąk przed przystąpieniem do pracy, zawsze po skorzystaniu z toalety oraz w innych sytuacjach, gdy mogło dojść do zanieczyszczenia rąk;
- zalecane jest stosowanie czystych rękawiczek jednorazowych oraz odzieży ochronnej ograniczających do minimum bezpośredni kontakt człowieka z produktem;
- bezwzględne przestrzeganie zakazu pracy osób z objawami takimi jak: biegunka, wymioty, temperatura, kaszel, żółtaczką;
- zapewnienie czystości i odpowiedniej jakości stosowanych pojemników, naczyń do zbioru;
- pracowanie procedury dotyczącej mycia i dezynfekcji zanieczyszczonych powierzchni;
- przeprowadzanie systematycznych szkoleń dla pracowników w zakresie higieniczno-sanitarnym.

W roku sprawozdawczym 2020 przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych na podstawie arkusza oceny zakładu, w tym 3 w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz 1 kontrolę tematyczną z Inspekcją Ochrony Środowiska.

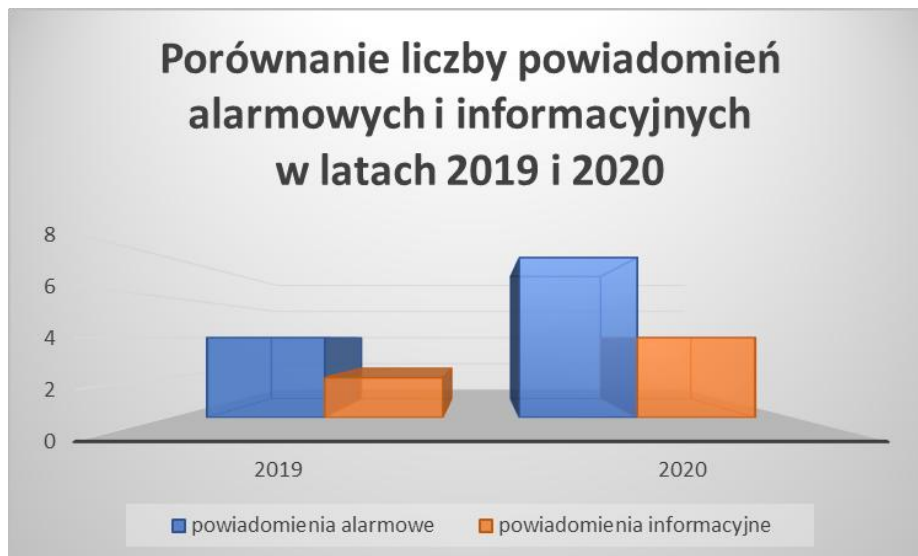
## **RAPEX–SYSTEM SZYBKIEGO POWIADAMIANIA O PRODUKTACH NIEBEZPIECZNYCH**

W roku sprawozdawczym 2020 na terenie powiatu nie odnotowano zgłoszeń w ramach systemu RAPEX.

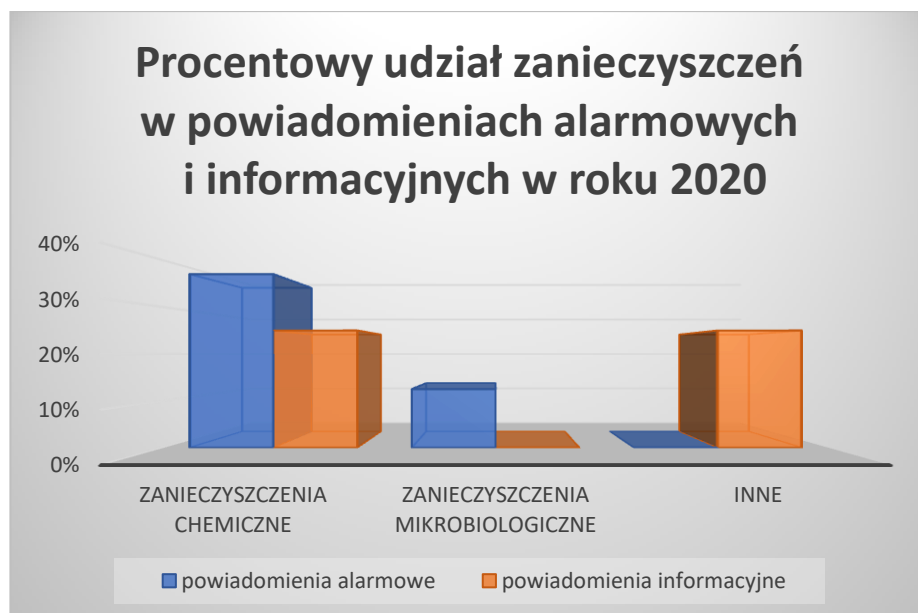
## **RASFF – SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNYCH PRODUKTACH ŻYWNOŚCIOWYCH I PASZACH**

W roku 2020 w ramach systemu RASFF zgłoszono 4 powiadomienia alarmowe oraz 4 informacyjne, co oznacza, iż w porównaniu z rokiem 2019 liczba podwoiła się.

Wykres przedstawia porównanie liczby powiadomień alarmowych oraz informacyjnych w latach 2019 i 2020.



W roku sprawozdawczym powiadomienia w systemie RASFF dotyczyły m.in. zanieczyszczeń mikrobiologicznych, zanieczyszczeń chemicznych oraz innych zanieczyszczeń. przekroczenia dopuszczalnego poziomu (NDP) ochratoksyny A. Większa część produktów została wyprzedana do klienta końcowego, natomiast nieznaczna została wycofana z obrotu handlowego. Otrzymywane powiadomienia w 72% dotyczyły zanieczyszczeń chemicznych, 12,5 % stanowiły zanieczyszczenia mikrobiologiczne żywności, natomiast pozostałe dotyczyły innych zanieczyszczeń, co przedstawiono poniżej. Wykres przedstawia procentowy udział zanieczyszczeń w powiadomieniach alarmowych i informacyjnych w roku 2020.



## OCENA WDRAŻANIA SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W ZAKŁADACH PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOSCIĄ

W dalszym ciągu w roku sprawozdawczym 2020 w wyniku podejmowanych działań weryfikowano efektywność wdrażania i przestrzegania przez producentów i dystrybutorów środków spożywczych procedur związanych z realizacją systemów Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP), wdrażania systemu HACCP oraz BRC oraz IFS standardów opartych na systemie HACCP.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba zakładów produkcji, które w pełni realizują system HACCP pozostaje na tym samym poziomie.

Obserwuje się rosnącą świadomość przedsiębiorców odpowiedzialnych za produkcję, bądź dystrybucję środków spożywczych na rynku żywnościowym, co skutkuje wzmocnieniem kontroli wewnętrznej w zakładach, weryfikacji obowiązujących procedur, a tym samym poprawą jakości zdrowotnej produktów.

## **INFORMACJE O DECYZJACH ADMINISTRACYJNYCH ORAZ DZIAŁALNOŚCI REPRESYJNEJ**

W roku sprawozdawczym 2020 na zakłady znajdujące się pod nadzorem nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1750 złotych:

- 4 mandaty w grupie sklepów spożywczych na kwotę 1050 zł,
- 1 mandat w grupie obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego na kwotę 500 zł,
- 1 mandat w grupie obiektów obrotu żywnością na kwotę 200 zł,

Mandaty karne nałożono w oparciu o przepisy art. 100 ust.1 pkt 1 oraz pkt 8 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25.08.2006r. (Dz.U. z 2020, poz.2021 ze zm.).

W 2020 r. wpłynęły 2 interwencje konsumenckie, z czego jedna została potwierdzona. Za stwierdzone nieprawidłowości została nałożona grzywna w drodze mandatu karnego na kwotę 500 zł. Prowadzony był wzmocniony nadzór nad zakładami, w których stwierdzano nieprawidłowości.

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wnioskował do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wobec 1 zakładu obrotu żywnością, prowadzącego działalność na terenie powiatu grudziądzkiego.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu zgłoszona została pisemna, anonimowa interwencja dotycząca nieprawidłowości w zakładzie obrotu żywnością. Niezwłocznie po otrzymaniu pisemnej, anonimowej interwencji podjęto działania zmierzające do wyjaśnienia przedmiotowej sprawy. Ustalono, iż zakład nie znajduje się w Rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej (interwencyjnej) stwierdzono, iż właściciel zakładu prowadzi działalność handlową na rynku spożywczym w przedmiotowym zakładzie niezgodnie z przepisami prawa żywnościowego, ponieważ nie złożył stosownego wniosku i nie uzyskał zatwierdzenia zakładu i wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli. Podczas przedmiotowej kontroli sanitarnej stwierdzono, że strona prowadziła działalność w zakresie wprowadzania do obrotu handlowego środków spożywczych – makarony, przyprawy, przetwory spożywcze, herbaty, kawy, sosy w słoikach. Ustalono, iż poza ww. działalnością w sklepie prowadzi się sprzedaż owoców, warzyw, kiszonek w opakowaniach producenta (kapusta kiszona, ogórki kiszane) oraz w niewielkich ilościach surówek w opakowaniach jednostkowych.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono m.in. wprowadzanie do obrotu handlowego artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, brak aktualnych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownika prowadzącego sprzedaż, brak odzieży ochronnej dla pracownika i osób kontrolujących, brak bieżącej czystości w zakładzie oraz szereg innych nieprawidłowości które stanowiły naruszenie przepisów prawa żywnościowego tj.: Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006r o bezpieczeństwie żywności i żywienia, rozporządzenie (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. L 139 z 30 kwietnia 2004 r., str.1, z późn. zm.).

Oceniając stopień zawinienia, w ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu, strona miała bezpośredni wpływ na podejmowane decyzje.

Przedsiębiorca ponosi pełną odpowiedzialności za spełnienie wymagań określonych w przepisach prawa żywnościowego i jest zobowiązany do znajomości przepisów prawa związanych z wykonywaną przez siebie działalnością. Zatem strona odpowiedzialna jest za wszystkie działania prowadzone w kierowanym przez siebie zakładzie.

W związku z tym, iż strona mając pełną świadomość zagrożenia podjęła się rozpoczęcia działalności handlowej w zakresie wyżej opisanym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu wniósł o nałożenie kary pieniężnej za popełnione wykroczenie. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy nałożył karę pieniężną w wysokości 2000 zł.

## **JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW**

W roku 2020 oceną laboratoryjną w ramach zintegrowanego systemu oceny bezpieczeństwa żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością objęto 12 próbek:

- 1 próbka warzywa świeże (pomidor malinowy) w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia,
- 5 próbek warzywa świeże (kiełki rzodkiewki) w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- 1 próbki ziarna zbóż (pszenicy) w kierunku skażeń promieniotwórczych,
- 1 próbka ziarna zbóż (żyto) w kierunku pozostałości pestycydów,
- 1 próbka ziarna zbóż (pszenica) w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia,
- 1 próbka ziarna zbóż (żyto) w kierunku mykotoksyn,
- 2 próbki mąki (żytnia , pszenna) w kierunku mykotoksyn.

Tabela przedstawia ilość oraz rodzaj zbadanych i zdyskwalifikowanych próbek w 2020r. w porównaniu z rokiem 2019.

Rodzaj badań	Liczba próbek			
	zbadanych ogółem		zdyskwalifikowanych	
	2019	2020	2019	2020
Środki spożywcze	7	12	-	1
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	-	-	-	-
Próbki dodatkowe	2	-	-	-

W roku sprawozdawczym z terenu powiatu stwierdzono 1 próbkę kwestionowaną tj: próbka produkt pn. „Mąka żytnia razowa typ 2000”, pobrana do badań w ramach urzędowej kontroli żywności, została pobrana zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 404/2006 r z dnia 23 lutego 2006 r. ustanawiającym metody pobierania próbek i analizy do celów urzędowej kontroli poziomów mykotoksyn w środkach spożywczych z późn. zm. w kierunku mykotoksyn. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono w próbce mąki żytniej razowej typ 2000 przekroczenie Najwyższego Dopuszczalnego Poziomu Ochratoksyny A.

Niezwłocznie przekazano informacje w przedmiotowej sprawie do zakładu, w którym pobrano próbkę nt. uzyskanych wyników badań laboratoryjnych na podstawie sprawozdania z badań. Przedsiębiorca podjął decyzję o zabezpieczeniu kwestionowanego produktu. Została wszczęta procedura w ramach systemu RASFF. Przedsiębiorca przeznaczył

kwestionowany produkt do sprzedaży na cele nie konsumpcyjne tj. przeznaczył produkt do produkcji peletu opałowego. Przedsięwziął działania, mające na celu wyeliminowanie wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości. Poinformowano Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy o zakończeniu postępowania.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu nie wpłynęły interwencje konsumenckie dotyczące ww. zakładu.

## **WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI I URZĘDAMI**

Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowano współpracę z Urzędami Miejskimi w powiecie, Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Handlową, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcją Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Bydgoszczy, a także innymi Powiatowymi Inspekcjami Sanitarnymi w kraju.

Działania zgodnie z Planem działania na rok 2020 w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanym w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. W ramach współpracy prowadzone były wspólne czynności kontrolne. Raporty z realizacji działań były przekazywane zgodnie z poleceniem Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy. W wyniku przeprowadzanych czynności kontrolnych na etapie produkcji pierwotnej w roku 2020 nie stwierdzono nieprawidłowości. Współpraca z Inspekcją Handlową dotyczyła wymiany informacji w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach, a także w zakresie uaktualnienia danych w rejestrze zakładów podlegających kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej stosownie do postanowień § 4 Porozumienia ramowego z dnia 13 kwietnia 2011r. zawartego pomiędzy Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym i Kujawsko-Pomorskim Wojewódzkim Inspektorem Inspekcji Handlowej. Przekazywano w ramach współpracy Wojewódzkiemu Inspektoratowi Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy, Delegatura w Toruniu informacje w związku ze sprzedażą środków spożywczych po upływie terminu przydatności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu zwrócił się do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Grudziądzu z prośbą o podjęcie wspólnych czynności kontrolnych w związku z pismem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy z dnia 18 sierpnia 2020r., nawiązującego do pisma Głównego Inspektora Sanitarnego dot. współpracy organów Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej w sprawie wspólnych kontroli w zakładach produkujących żywność pochodzenia zwierzęcego Kontrola sanitarna została przeprowadzona dnia 27 sierpnia 2020r. w wytypowanym zakładzie na terenie jednej z gmin.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie stwierdzono nieprawidłowości. Podczas czynności kontrolnych przedłożono do wglądu Procedury postępowania w sytuacji zagrożenia pandemii oraz instrukcje dot. dezynfekcji, a także ocenę ryzyka odnośnie epidemii koronawirusa. Przedłożono do wglądu listy obecności pracowników na szkoleniach m. in. w zakresie „COVID-19 pandemia w Polsce i na świecie”. Ustalono, iż pracownicy stosowali się do wprowadzonych obostrzeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Nadto przedmiotem informowania była aktualna sytuacja epidemiologiczna i epizootyczna dotycząca salmonelloz na terenie powiatu grudziądzkiego a, także sytuacja epizootyczna w zakresie grypy ptaków (HPAI). Tematyka odnośnie bioasekuracji ferm pod kątem ewentualnego wystąpienia HPAI ze szczególnym uwzględnieniem roli ptactwa dziko żyjącego w rozprzestrzenianiu się chorób była kolejną kwestią omawianych spraw. Sytuację

na fermach drobiu, współpracę w zakresie zapobiegania i zwalczania wścieklizny oraz harmonogram wspólnych kontroli przeprowadzanych przez inspektorów PIW i PPIS w Grudziądzu przekazywane były każdorazowo na piśmie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w związku ze zgłoszeniem podejrzenia zatrucia pokarmowego i trwającym postępowaniem wyjaśniającym w zakładzie przekazał pisemną informację Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Grudziądzu na temat źródła pochodzenia jajek. W wyniku podjętych czynności kontrolnych w zakładzie będącym pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Grudziądzu stwierdzono wystąpienie ogniska Salmonella Enteritidis w stadzie kur niosek.

#### KOMENDA MIEJSKA POLICJI

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu intensywnie współpracował z Komendą Miejską Policji w Grudziądzu. Przeprowadzono kontrole sanitarne tematyczne w asyście funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu w zakresie przestrzegania wprowadzonych obostrzeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Kontrole te odbywały się w 2 razy/ 1 raz w tygodniu, a także dodatkowo odbywały się w weekendy.

#### PAŃSTWOWE POWIATOWE STACJE SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNE

W roku 2020 PPIS w Grudziądzu na bieżąco współpracuje z innymi PSSE w kraju w związku z przekazywaniem spraw do wykorzystania służbowego.

#### URZĄD MIASTA, STAROSTWO, URZĘDY GMIN

W 2020 r. kontynuowana była współpraca z Urzędem Miasta, Starostwem Powiatu i Urzędami Gmin w sprawach dotyczących jednostek podległych bezpośrednio pod ww. urzędy m.in. w zakresie rozpoczęcia działalności zakładu żywienia zbiorowego zamkniętego, podjęcia działań na targowiskach w związku z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego.

## HIGIENA PRACY

### CHOROBY ZAWODOWE

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu w 2020 roku:

- zgłoszono 3 podejrzenia chorób zawodowych (w tym 1 w mieście, 1 w powiecie oraz 1 przekazano do właściwej miejscowo stacji sanitarno-epidemiologicznej);
- wpłynęło 9 orzeczeń lekarskich w tym:
  - 3 o rozpoznaniu chorób zawodowych (wszystkie w mieście),
  - 6 o braku podstaw do rozpoznania chorób zawodowych (3 w mieście, 3 w powiecie);
- wpłynęły 2 wnioski od innych jednostek (PPIS w Chełmnie i w Bydgoszczy), o dokonanie oceny narażenia zawodowego i opracowanie karty oceny narażenia w sprawach tam prowadzonych.

Przeprowadzono łącznie 16 postępowań wyjaśniających w przedmiocie chorób zawodowych, (13 w mieście i 2 w powiecie, 1 przekazano do właściwej miejscowo stacji sanitarno-epidemiologicznej) w związku z ich wynikami:

- 1 pacjenta skierowano do orzecznika I stopnia (1 powiat),
- opracowano 7 kart oceny narażenia zawodowego (6 w mieście i 1 w powiecie).



W oparciu o otrzymane orzeczenia lekarskie, wydano 9 decyzji w sprawie chorób zawodowych (7 w mieście, 2 w powiecie) w tym:

- 3 decyzje stwierdzające choroby zawodowe (3 miasto, 0 powiat), w tym:
- 1 przypadek – tokarz – choroby skóry: kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia poz. 18.2, według wykazu chorób zawodowych,
- 1 przypadek – maszynista, mechanik – obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem – poz.21 jw.
- 1 przypadek – szwaczka, operator maszyn do produkcji mat samochodowych– przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka – poz. 20.1 jw.
- 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (4 -miasto, 2 - powiat).

Lp.	Nr*	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych przypadków									
			w latach:									
			2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	3	Pylice płuc	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0
2	7	Zewnątrzpochodne alergiczne zap. pęcherzyków płucnych	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3	15	Przewlekłe choroby narządu głosu	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
4	18	Choroby skóry	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1
5	19	Przewlekłe choroby układu ruchu	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
6	20	Przewlekłe choroby obwod. układu nerwowego	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1
7	21	Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu	0	1	1	0	0	1	1	0	2	1
8	22	Zespół wibracyjny	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze	2	1	0	0	2	0	3	3	1	0
		Razem	5	5	1	4	3	1	6	3	5	3

\* numer z wykazu chorób zawodowych, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1367)

Powyżej przedstawione zestawienie dotyczy liczby i struktury chorób zawodowych, stwierdzanych w latach 2011-2020 na terenie miasta i powiatu ziemskiego. Obserwuje się wciąż przypadki chorób zakaźnych lub pasożytniczych i ich następstw (wzw typ C, borelioza, brucelozą). Są to często zachorowania przewlekłe i dotyczą takich grup zawodowych jak: leśnicy, rolnicy indywidualni, obsługa zwierząt oraz służba zdrowia (brak w latach 2013, 2014, 2016 i 2020).

Strukturę zachorowań na choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - poz. 26, na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu (łącznie miasto i powiat), w ostatnich 10 latach, przedstawia tabela poniżej.

Rok	wirusowe zapalenie wątroby		borelioza	gruźlica	bruceloza	Razem
	typu B	typu C				
2011	0	0	2	0	0	2
2012	0	1	0	0	0	1
2013	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	1	0	1	2
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	3	0	0	3
2018	0	0	2	0	1	3
2019	0	0	1	0	0	1
2020	0	0	0	0	0	0
Razem	0	1	9	0	2	12

Pracownicy Sekcji Prewencji Chorób Zawodowych w ramach „promocji zdrowia” informowali pracodawców, kadry kierownicze i pracowników o ryzyku zawodowym związanym z wykonywaną pracą, szczególnie na stanowiskach, pracy gdzie stwierdzano przekroczenia normatywów higienicznych oraz gdzie toczyło się postępowanie wyjaśniające w sprawie choroby zawodowej, sprawdzano realizowanie przez pracodawcę obowiązku ponownego szacowania ryzyka w przypadku postępowania w sprawie choroby zawodowej i informowania na bieżąco pracowników o ryzyku związanym pracą.

### **ŚRODOWISKO PRACY**

Bieżący nadzór sanitarny nad zakładami pracy polegał na kontroli przestrzegania przez pracodawców przepisów dotyczących warunków pracy i higieny środowiska pracy. Ewidencja zakładów pracy prowadzona przez Sekcję Prewencji Chorób Zawodowych PSSE w Grudziądzu obejmowała w 2020 roku 588 obiektów, w których zatrudnionych było łącznie 26 547 osób, z czego 426 zlokalizowanych było w mieście a 162 na terenie powiatu.

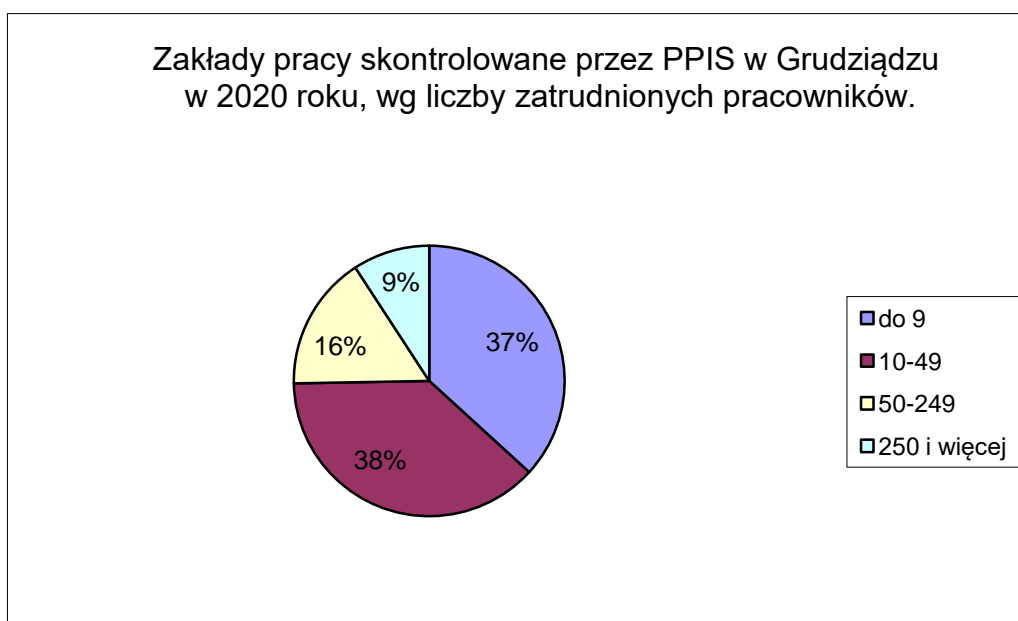
W 2020 r. zaplanowano do kontroli 134 obiekty, z czego skontrolowano 87 obiektów. Z powodu ogłoszenia w Polsce stanu epidemii wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2 i wdrożenia reżimów sanitarnych, ograniczono działania kontrolne w zakresie higieny pracy a pracownicy Sekcji Prewencji Chorób Zawodowych zostali zaangażowani do realizowania działań przeciwepidemicznych.

Spośród 87 podmiotów gospodarczych skontrolowanych w zakresie higieny pracy, zatrudniających łącznie 6701 pracowników, 57 było zlokalizowanych w mieście a 30 w powiecie.

Rok	Liczba zatrudnionych objętych nadzorem /ogółem/	Liczba zakładów pracy objętych nadzorem PPIS w Grudziądzu						
		ogółem w tym powiat	zatrudniających pracowników:					
			do 5	6-20	21-50	51-100	101-250	251 i więcej
2011	14 831	$\frac{193}{61^*}$	39	64	37	15	24	14
2012	12 901	$\frac{196}{51^*}$	55	55	30	17	27	12
zmiana w drukach statystycznych			do 9 zatrudnionych		10-49	50-249	250 i więcej	
2013	12 057	$\frac{178}{49^*}$	71		54	42	11	
2014	14 762	$\frac{163}{53^*}$	54		49	47	13	
2015	15 676	$\frac{208}{52^*}$	70		75	48	15	
2016	14 285	$\frac{214}{55^*}$	92		66	42	14	
2017	14 326	$\frac{163}{51^*}$	56		56	37	14	
2018	14 769	$\frac{196}{67^*}$	71		79	29	17	
2019	15 970	$\frac{179}{37^*}$	75		50	35	19	
2020	6701	$\frac{87}{30^*}$	32		33	14	8	

\*obiekty na terenie powiatu

Powyższa tabela przedstawia zestawienie porównawcze dotyczące liczby nadzorowanych zakładów, według ilości zatrudnionych pracowników objętych nadzorem sanitarnym przez PPIS w Grudziądzu, za lata 2011-2020, w tabeli uwzględniono zmiany wprowadzone od 2013 roku w sprawozdawczości dla Higieny Pracy, wg MZ-50.



Według powyższej tabeli i wykresu, 65 zakładów objętych nadzorem (co stanowi 75%) to zakłady małe, zatrudniające do 49 osób. W 14 skontrolowanych podmiotach gospodarczych (16%) zatrudnienie wynosiło od 50 do 249 pracowników a tylko 8 podmiotów (9%) to zakłady, w których zatrudnionych jest powyżej 250 osób.

Podmioty gospodarcze zatrudniające do 9 pracowników w liczbie 32 (co stanowi 37%), objęte są nadzorem ze względu na zagrożenia dla zdrowia człowieka lub środowiska, wynikające z rodzaju prowadzonej działalności (w zakresie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin) a także kontroli tematycznych prowadzonych w 2020 roku.

Podczas prowadzonych w 2020 roku kontroli, m.in. rozpowszechniano materiały informacyjne dotyczące kampanii prewencyjno-kontrolnej pt. „Dobry przepis na bezpieczeństwo” skierowanej do branży przetwórstwa mięsnego (w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy).

Przeprowadzono również ocenę wyników kontroli gotowości pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Podejmowano też działania kontrolne w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (m.in. weryfikacja informacji na etykietach, ważność lub brak pozwoleń na obrót) oraz ich stosowania w zakładach pracy

Ponadto pracownicy Sekcji uczestniczyli w realizacji ogólnoeuropejskiego projektu REACH EN FORCE 8 (REF – 8), dotyczącego egzekwowania przepisów REACH i CLP, w ramach którego organy nadzoru z 29 państw członkowskich badali sprzedaż online substancji i mieszanin niebezpiecznych, produktów biobójczych i innych wyrobów.

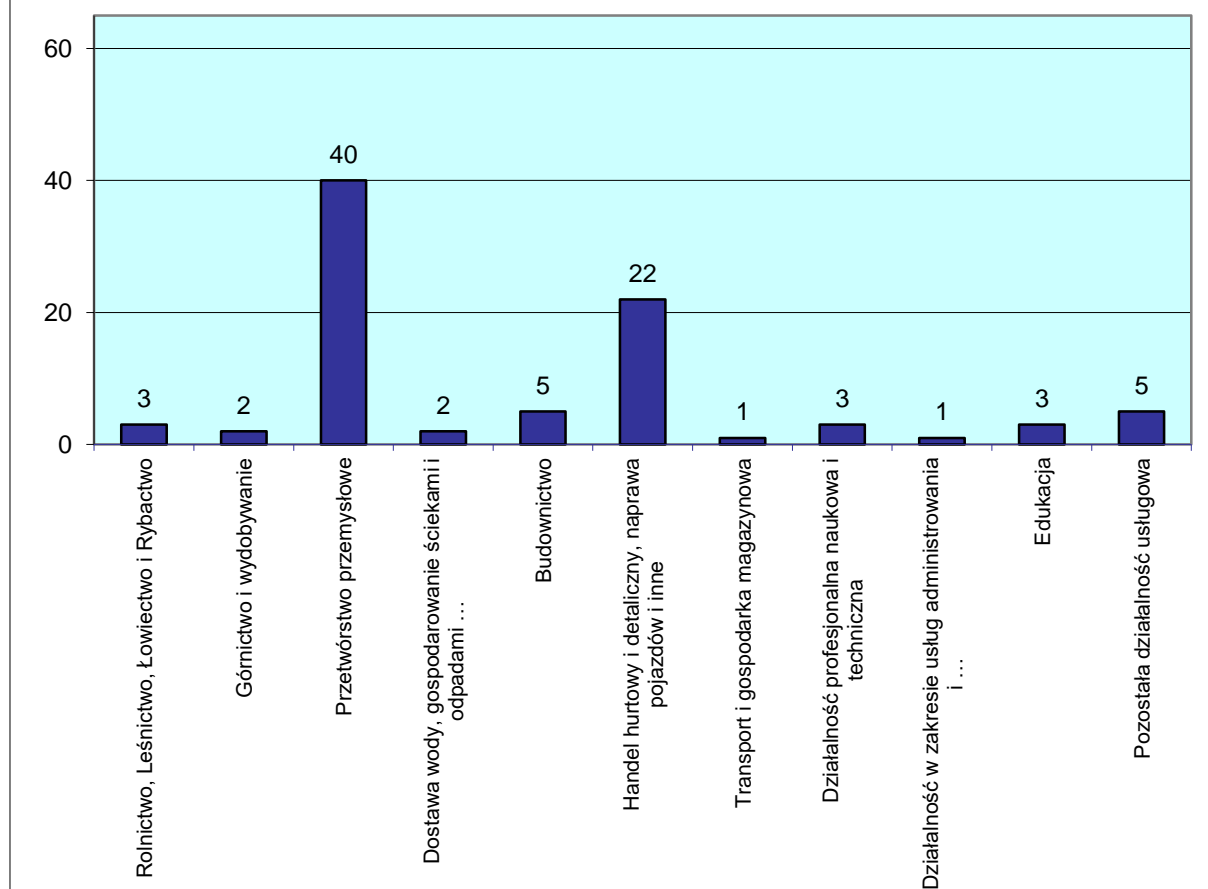
W wyniku kontroli sprzedaży internetowej w tym zakresie wskazano nieprawidłowości wprowadzanego m.in. przez internet produktu biobójczego (lokalnego producenta), podjęto niezbędne działania, wydano decyzję i nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego.

Wśród nadzorowanych obszarów nie sposób pominąć nadzoru nad substancjami niebezpiecznymi i ich mieszaninami wprowadzanymi do obrotu i stosowanymi w działalności zawodowej a także ekspozycji pracowników z uwzględnieniem czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych, sklasyfikowanych jako rakotwórcze lub mutagenne dla ludzi zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. W 2020 r. prowadzono nadzór nad prawidłowością dokumentacji, prowadzonej w tym zakresie przez pracodawców, uwzględniającą m.in. wykaz tych czynników, procesów oraz pracowników – dokumentacja ta podlega archiwizacji. Ze względu na odległe skutki działania czynników rakotwórczych i mutagennych, prawidłowa dokumentacja w powyższym zakresie pozwoli na ustalenie związku przyczynowego zaistniałych schorzeń ze środowiskiem pracy, warunkami pracy, w przypadku podejrzenia chorób zawodowych.

Zakłady zaplanowane do kontroli, wpisane są do planu pracy wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). W 2020 r. skontrolowane 87 podmiotów, zgodnie z tą klasyfikacją, należało do poszczególnych grup (Sekcji) co przedstawia poniższy wykres.

Z tego zestawienia wynika, że najliczniejszą grupę zakładów skontrolowanych, stanowiły podmioty zajmujące się przetwórstwem przemysłowym, handlem i naprawą pojazdów.

Zestawienie obiektów nadzorowanych w 2020 roku  
wg Polskiej Klasyfikacji Działalności



W 2020 roku, w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, przeprowadzono łącznie 99 kontroli sanitarnych z czego 67 dotyczyło podmiotów zlokalizowanych w mieście a 32 na terenie powiatu. Sporządzano dokumentację z kontroli w formie protokołów (99 łącznie) oraz tematycznych formularzy kontroli, a także, w miarę potrzeb wszczynano postępowanie administracyjne, wydawano decyzje, prowadzono też postępowanie egzekucyjne w administracji. Z innych czynności kontrolnych tam gdzie nie było możliwe sporządzenie protokołu kontroli z powodu zamknięcia obiektu, wyjaśnienie okoliczności sprawy, uzupełnienia wywiadów chorobowych itp. sporządzano adnotacje służbowe – łącznie 88 adnotacji. W stosunku do podmiotów gospodarczych, w których stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych m.in. w zakresie warunków pracy, zaplecza higieniczno-sanitarnego oraz nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami (w tym produktami biobójczymi), w 2020 r. wydano łącznie 35 decyzji administracyjnych (21 dot. podmiotów z terenu miasta a 14 z powiatu).

Powyższe decyzje zobowiązujące do usunięcia nieprawidłowości i podjęcia działań w celu poprawy warunków pracy, zawierały łącznie 52 nakazy, które dotyczyły:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz oświetlenia (czynnik uciążliwy) na stanowiskach pracy w zakładzie – w 46,1% przypadków, tj. 24 nakazów;
- nieprawidłowości w zakresie produktów biobójczych – w 19.2 % przypadków, tj. 10 nakazów;

- nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – w 9,6% przypadków, tj. 5 nakazów;
- sporządzenia lub aktualizacji oceny ryzyka zawodowego występującego na stanowiskach pracy w zakładzie – w 5,8% przypadków, tj. 3 nakazy;
- obniżenia stężeń/natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 5,8% przypadków, tj. 3 nakazy;
- zapewnienia i przedstawienia do wglądu, rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz kart badań i pomiarów tych czynników – w 5,8% przypadków, tj. 3 nakazy;
- zapewnienia pracownikom właściwych pomieszczeń pracy i właściwego, zgodnego z przepisami zaplecza higieniczno-sanitarnego ( w tym wentylacja pomieszczeń) – w 3,9% przypadków, tj. 2 nakazy;
- przeprowadzenia badań lekarskich pracowników – w 1,9% przypadków, tj. 1 nakaz;
- nieprawidłowości w zakresie czynników biologicznych szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (ocena ryzyka zawodowego) – w 1,9% przypadków, tj. 1 nakaz.

Spośród 35 wydanych decyzji administracyjnych w zakresie nadzoru nad warunkami pracy, 19 to decyzje nakazowe i aż 15 decyzji prolongujących terminy wykonania obowiązków wynikających z nałożonych decyzji, 1 decyzja z art. 162 kpa (wygaśnięcie decyzji). Wysoki odsetek (tj. 43%) decyzji zmieniających termin wykonania obowiązków w dużej mierze związany jest z wystąpieniem w Polsce stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Ponadto wystawiono 3 upomnienia (3 miasto) w związku z niewykonaniem w terminie nałożonych decyzją nakazów, 1 tytuł wykonawczy (powiat), nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego w łącznej kwocie 1000 zł. (miasto). Dodatkowo w 2020 r. w związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych, na podstawie art. 36 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wydano 19 decyzji płatniczych (10 w mieście i 9 w powiecie) dotyczące opłat za badania oraz inne czynności kontrolne.

Działania prowadzone przez PSSE w Grudziądzu, doprowadziły do poprawy warunków pracy oraz zapewniły lepsze wywiązywanie się pracodawców z obowiązków wobec pracowników, poprzez:

- obniżenie poziomu stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia do wartości określonych normą,
- zastąpienie substancji sklasyfikowanej jako rakotwórcza dla ludzi innym produktem o mniejszej szkodliwości,
- poprawę wentylacji mechanicznej w pomieszczeniach produkcyjnych poprzez modernizację systemu wentylacyjnego i bieżącą konserwację,
- poprawę wentylacji w pomieszczeniu palarni,
- zmiany organizacyjne w celu zapewnienia lepszego komfortu pracy i właściwych warunków spożywania posiłków,
- zapewnienie nowego sprzętu i urządzeń oraz właściwego stanu sanitarno-technicznego w pomieszczeniach higienicznosanitarnych,
- ciągłą edukację pracodawców i pracowników podczas egzekwowania wymagań szczegółowych w zakresie oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem pełnej gamy zagrożeń zawodowych związanych z wykonywaną pracą.

Na podstawie posiadanych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, z terenu objętego nadzorem, dokonano analizy narażenia zawodowego pracowników.

Poniższa tabela przedstawia narażenie pracowników na działanie czynników szkodliwych z uwzględnieniem narażenia na 1, 2 i 3 czynniki, z terenu miasta i powiatu w 2020 roku.

PKD	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach:			
	NDS/NDN ogółem *)	NDS/NDN na 1 czynnik szkodliwy	NDS/NDN na 2 czynniki szkodliwe	NDS/NDN na 3 czynniki szkodliwe
02	11	3	8	0
10	76	76	0	0
13	2	2	0	0
15	1	1	0	0
16	138	138	0	0
17	62	62	0	0
23	1	1	0	0
24	254	254	0	0
25	66	66	0	0
28	95	74	16	5
31	419	419	0	0
32	43	43	0	0
38	9	9	0	0
42	2	2	0	0
46	30	30	0	0
47	1	1	0	0
81	9	0	9	0
Razem	1219	1181	33	5

\*) pracownik liczony jeden raz niezależnie od ilości czynników

Skróty użyte w zestawieniu:

- PKD – Polska Klasyfikacja Działalności
- NDS – Najwyższe Dopuszczalne Stężenie (dot. pyłów i substancji chemicznych)
- NDN – Najwyższe Dopuszczalne Natężenie (dot. czynników fizycznych – hałas i wibracja)

Według powyższego zestawienia, w 2020 roku, 1219 pracowników zatrudnionych było w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych, w tym w ekspozycji na:

- pyły (wolna krystaliczna krzemionka, kwarc, krystobalit) – 15 pracowników
- pyły mąki – 8 pracowników,
- czynniki chemiczne – 1 pracownik,
- hałas – 1210 pracowników,
- drgania mechaniczne (miejscowe) – 28 pracowników.

Pracownicy zatrudnieni w 2020 roku w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych w liczbie 1219, pracowali w narażeniu na kilka czynników, i tak:

- a. na 3 czynniki – 5 osób – na pyły (wolna krystaliczna krzemionka...), wibracja i hałas,
- b. na 2 czynniki – 33 osoby, w tym:
  - 10 osób – na pyły (wolna krystaliczna krzemionka...) i hałas,
  - 23 osoby – na hałas i wibrację,
- c. na 1 czynnik 1181 osób, w tym:
  - na hałas – 1172 pracowników,
  - pył mąki – 8 pracowników,
  - czynniki chemiczne – 1 pracownik.

Zagrożenia zawodowe występujące w nadzorowanych zakładach pracy to wciąż głównie:

- ekspozycja na hałas i drgania mechaniczne, powodowane przez maszyny i urządzenia produkcyjne, systemy wentylacyjne oraz pojazdy mechaniczne,
- ekspozycja na pyły i substancje chemiczne związana z procesami odlewnictwa, spawania, oczyszczania, szlifowania, ocynkowania, przy sporządzaniu mieszanek gumowych, przetwórstwie tworzyw sztucznych, w procesach produkcji i przetwarzania mąki w piekarniach-ciastkarniach, obróbce drewna i inne,
- ekspozycja na rozpuszczalniki organiczne przy wyrobie klejów gumowych, powlekanii tkanin, nakładaniu powłok lakierniczych, produkcji podeszew,
- narażenie na stosowane produkty chemiczne oraz szkodliwości i uciążliwości fizyczne,
- ekspozycja na szkodliwe czynniki biologiczne w zakładach produkujących żywność, jednostkach ochrony zdrowia, zakładach gospodarki odpadami, w oczyszczalniach ścieków, zakładach pogrzebowych, w archiwach itp.

W zakresie promocji zdrowia Sekcja Prewencji Chorób Zawodowych podczas prowadzonych kontroli przekazuje informacje dotyczące działań prozdrowotnych, w 2020 roku pracownicy Sekcji włączali się w różne działania, między innymi w realizowane w kraju programy, akcje, kampanie.

W związku z ogłoszeniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 informowano pracodawców o wytycznych dotyczących przeciwdziałania szerzeniu się zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników zakładów pracy, rozpowszechniano materiały informacyjne. W przypadku stwierdzenia dodatniego wyniku badania w kierunku wirusa SARS-CoV-2 podejmowano współpracę w zakresie oceny ryzyka przeniesienia zakażenia w/w wirusem na pozostałych pracowników zakładu. Podczas kontroli sprawdzano realizowanie w zakładach pracy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz podejmowane przez pracodawców działania w tym zakresie i opracowane procedury.

## **ŚRODKI ZASTĘPCZE**

W 2020 roku pracownicy Sekcji Prewencji Chorób Zawodowych prowadzili działania mające na celu egzekwowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii a w szczególności zapisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.

Działania w zakresie środków zastępczych w 2020 roku obejmowały m. in.:

- monitoring Internetu pod kątem obrotu środkami zastępczymi,
- monitoring ulic miasta i obiektów zamkniętych z powodu wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub podejrzanych o taką działalność,
- prowadzenie postępowań wyjaśniających i administracyjnych oraz wydawanie decyzji w związku z otrzymanymi wnioskami i dowodami rzeczowymi z Prokuratury Rejonowej w Grudziądzu i KMP w Grudziądzu,
- składanie wniosków do Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Bydgoszczy w zakresie niszczenia zatrzymanych produktów,
- wprowadzanie i aktualizacja danych w SMIOD, elektronicznym systemie gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących realizacji ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych,
- rejestrowanie zgłaszanych zatruc w tym środkami zastępczymi, wprowadzanie zatruc środkami zastępczymi i narkotykami do bazy SMIOD2,
- niszczenie komisyjne produktów,
- prowadzenie działań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia,



- przekazywanie danych statystycznych dot. zgłoszeń zatruc do Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Grudziądzu i Urzędu Miasta i Gminy w Łasinie.

Podczas działań kontrolnych w 2020 r. nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków zastępczych, nieczynne są sklepy wprowadzające do obrotu środki zastępcze w latach wcześniejszych.

W związku z otrzymaną z SOR Regionalnego Szpitala Specjalistycznego w Grudziądzu informacją o spożyciu ciastka z nieznaną substancją dwóch osób (kobieta 60 lat i mężczyzna 57 lat), zwrócono się do Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu o pomoc w wyjaśnieniu zdarzenia, w szczególności skąd pochodziły ciastka, gdzie je zakupiono itd. Z KMP w Grudziądzu otrzymano dane osobowe i adresowe osoby, której dotyczyło zatrucie. Wezwano w/w na przesłuchanie, ustalono, że ciastka były podarunkiem od niemieckich turystów (obcych osób), na festynie w Poznaniu. Po spożyciu ciastek nastąpiło zatrucie i hospitalizacja. Nie prowadzono postępowania administracyjnego.

Z Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego otrzymano 2 postanowienia sądu orzekające przepadek na rzecz Skarbu Państwa:

- postanowienie sygn. akt XIV Ns 74/18 dot. SR TRADE Sp. z o.o.
  - postanowienie sygn. akt I Ns 4/19 dot. SR TRADE Sp. z o.o. i MP IMPORT Sp. z o.o.
- oraz pismo informujące o odmowie sprostowania postanowienia o sygn. akt II Ns 2198/18 dot. MP IMPORT Sp. z o.o.

W związku z prośbą z 2019 r. PPIS w Bydgoszczy o przesłuchanie osoby przebywającej na terenie działania PPIS w Grudziądzu i niestawianiem się w/w na przesłuchanie (pomimo doręczania domownikowi wezwania), zwrócono się do Urzędu Miasta w Grudziądzu o zweryfikowanie danych i wskazanie właściwego adresu zamieszkania (adres w aktach właściwy). Zwrócono się do KMP w Grudziądzu z prośbą o doręczenie wezwania na przesłuchanie. Otrzymano informację, że strona odbywa karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym Nr 1 w Grudziądzu. Z uwagi na epidemię koronawirusa odroczone przesłuchanie. W grudniu 2020 r. uzyskano informację, że strona została zwolniona z Zakładu Karnego. Ponownie zwrócono się do KMP w Grudziądzu z prośbą o doręczenie wezwania na przesłuchanie. Nie zdołano ustalić aktualnego miejsca pobytu strony, nie przesłuchano strony.

Zestawienie działań kontrolnych dotyczących środków zastępczych w 2020 roku:

- kontrole prowadzone w ramach monitoringu – 29 adnotacji, oraz z innych działań 4 adnotacje, łącznie – 33 adnotacje.

W 2020 roku prowadzono 3 postępowania administracyjne zakończone decyzjami. Jedno postępowanie było kontynuacją sprawy wszczętej w 2018 roku na wniosek Prokuratury Rejonowej w Grudziądzu o wszczęcie postępowania w zakresie ustalenia osoby wprowadzającej do obrotu i podjęcia decyzji w przedmiocie zabezpieczonej substancji. Drugie postępowanie dotyczyło wniosku strony o rozłożenie na raty pozostałej do spłaty kary pieniężnej nałożonej decyzją 388/NHP/14 – postępowanie umorzono decyzją 678/NHP/20 z art. 105 kpa. Trzecie postępowanie dotyczyło wniosku strony o umorzenie odsetek od decyzji 388/NHP/14 – wydano decyzję 760/NHP/20.

W ramach prowadzonych postępowań wydano 4 decyzje administracyjne, w tym:

- 1 decyzja, z art. 44 c ust 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, orzekająca o przepadku na rzecz Skarbu Państwa zatrzymanych produktów i o ich zniszczeniu,
- 1 decyzje z art. 105 kpa, o umorzeniu postępowania z powodu braku dowodów wskazujących na produkcję lub wprowadzanie do obrotu środków zastępczych,
- 1 decyzja z art. 105 kpa, o umorzeniu postępowania wszczętego na wniosek strony w sprawie rozłożenia na raty pozostałości kary pieniężnej orzeczonej decyzją nr 388/NHP/14 w związku z wycofaniem wniosku i spłaceniem reszty kary,
- 1 decyzja z art. 189k kpa, o umorzeniu odsetek w kwocie 3728 zł, naliczonych od kary pieniężnej 20000 zł.

Ponadto w ramach prowadzonych działań:

- uzupełniano materiał dowodowy,
- wzywano osoby w celu złożenia zeznań / wyjaśnień, oraz dokonano przesłuchania,
- zwracano się do KMP w Grudziądzu z prośbą o pomoc w ustaleniu osób, wprowadzających do obrotu środki zastępcze oraz doręczenia wezwań,
- z WIF w Bydgoszczy otrzymano 2 postanowienia z Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o przepadku na rzecz Skarbu Państwa,
- do WIF w Bydgoszczy zwracano się o informacje, na jakim etapie są postępowania o orzeczeniu przepadku na rzecz Skarbu Państwa (zaległe sprawy),
- informowano Prokuraturę Rejonową w Grudziądzu o ostateczności decyzji.

W 2020 roku dokonano komisyjnego zniszczenia środków zastępczych i produktów zawierających substancje kontrolowane ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (decyzje PPIS w Grudziądzu oraz postanowienia sądu o przepadku na rzecz Skarbu Państwa) w Zakładzie Utylizacji Odpadów Medycznych Centrum Onkologii w Bydgoszczy.

Łącznie zniszczono 199 produktów. Sporządzono 8 protokołów zniszczenia.

W 2020 roku, w ramach prowadzonej egzekucji należności:

- zgodnie z decyzją wydaną w dniu 14 grudnia 2015 r. nr 452/N.HP/15 o rozłożeniu na 80 rat kary pieniężnej wymierzonej decyzją Nr 388/N.HP/14 w trybie art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w wysokości 20 000,00 zł, z tytułu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, wyegzekwowano należność w wysokości 8850 zł (należność główna bez odsetek), spłacono całość.
- zgodnie z decyzją wydaną w dniu 28 września 2018 r. nr 273/NHP/18 o rozłożeniu na 100 rat kary pieniężnej wymierzonej w trybie art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w wysokości 20 000,00 zł, z tytułu wprowadzania do obrotu środków zastępczych, wskutek niepłacenia rat przez zobowiązanego, w ramach egzekucji komorniczej wyegzekwowano należność w kwocie 8454,2 zł (należność główna bez odsetek), łącznie od 2018 roku wyegzekwowano 13225,6 zł (należność główna).

W 2020 roku od organów ścigania otrzymano (fizycznie) 2 opakowania produktów jako dowody rzeczowe, o łącznej masie 0,70 g netto, co przyczyniło się do zakończenia postępowania i wydania decyzji. Wszystkie produkty były przebadane.

W 2020 roku nie pobrano próbek do badań.

W 2020 roku odnotowano znaczny spadek zatruć. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu wpłynęły ogółem 42 zgłoszenia zatruć, wszystkie z Regionalnego Szpitala Specjalistycznego w Grudziądzu z SOR i Oddziału Pediatrii, Gastroenterologii, Kardiologii, Neurologii, Endokrynologii i Diabetologii.

Pośród osób hospitalizowanych wyróżnia się zatrucia głównie:

- alkoholem etylowym - 16 przypadków,
- lekami - 4 przypadki,
- środkami zastępczymi - 7 przypadków (zgłoszenia dotyczyły zatruć dopalaczami – 1 i substancjami psychoaktywnymi - 6),
- narkotykami (amfetaminą, ekstazy, marihuaną i kokainą) - 9 osób,
- lekami i alkoholem - 2 przypadki,
- alkoholem i narkotykami - 3 przypadki,
- alkoholem i substancjami psychoaktywnymi - 1 przypadek.

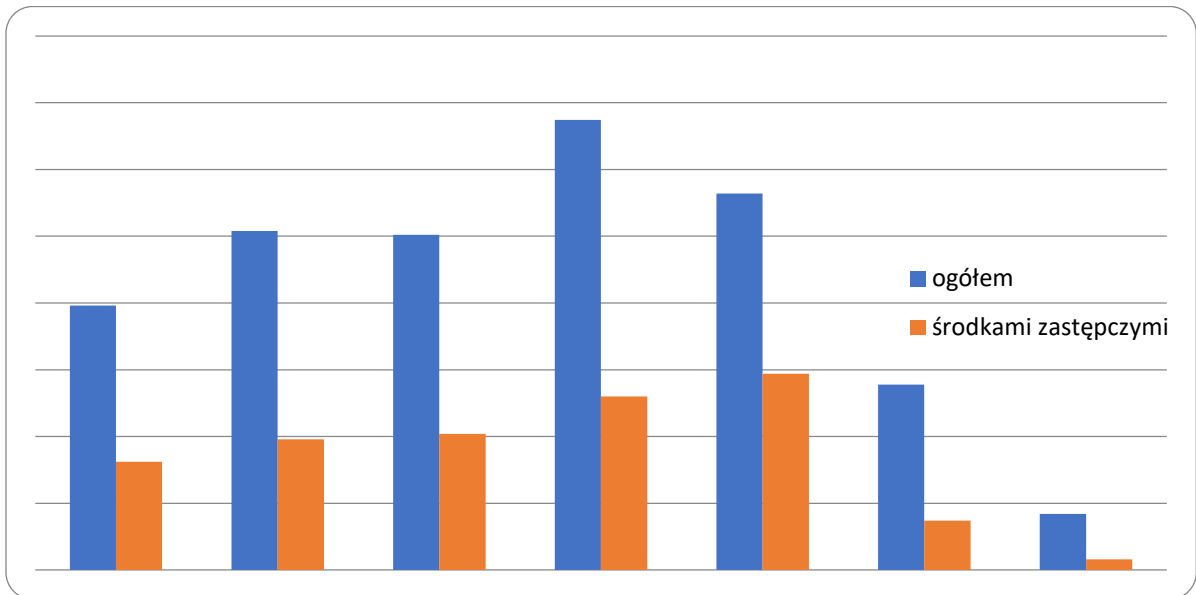
W powyższych przypadkach, 6 osób uległo zatruciu dwoma czynnikami w tym: 3 osoby uległy zatruciu alkoholem i narkotykami, 2 zatrucia lekami i alkoholem (lat 51+), oraz 1 zatrucie alkoholem i substancjami psychoaktywnymi. Upojenie alkoholowe bywa też jedyną przyczyną zatrucia, aż 16 przypadków dotyczyło nieletnich w wieku 13-17 lat. Analiza danych

pozwała zaobserwować, na przestrzeni 7 lat, znaczny spadek ogólnej liczby zatruc oraz zatruc środkami zastępczymi.

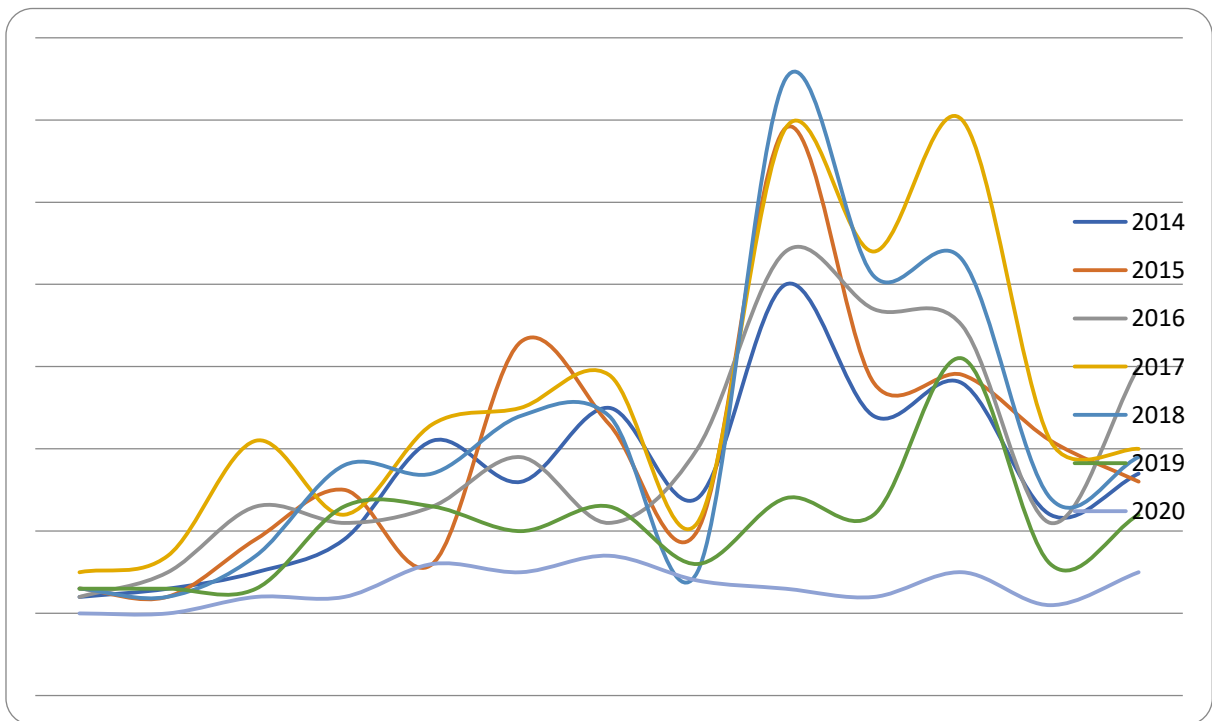
Poniższe tabele przedstawiają porównawczo z lat 2014-2020, liczbę zatruc zgłoszonych do PPIS w Grudziądzu, poza ogólną liczbą zatruc podano również liczbę zgłoszeń dotyczących zatruc przypuszczalnie środkami zastępczymi (zgłoszone jako dopalaczami lub środkami psychoaktywnymi) z uwzględnieniem grup wiekowych w jednej z tabel.

Rok	Liczba osób hospitalizowanych w poszczególnych latach z powodu zatruc w poszczególnych grupach wiekowych – ogółem / środkami zastępczymi												
	11 i mniej	12	13	14	15	16	17	18	19 – 25	26 - 30	31 – 40	41 – 50	51 i więcej
2014	$\frac{2}{0}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{21}{9}$	$\frac{16}{8}$	$\frac{25}{10}$	$\frac{14}{7}$	$\frac{40}{21}$	$\frac{24}{15}$	$\frac{28}{5}$	$\frac{12}{1}$	$\frac{17}{0}$
2015	$\frac{3}{1}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{9}{2}$	$\frac{15}{5}$	$\frac{6}{1}$	$\frac{33}{12}$	$\frac{23}{7}$	$\frac{10}{4}$	$\frac{59}{34}$	$\frac{28}{13}$	$\frac{29}{17}$	$\frac{21}{0}$	$\frac{16}{1}$
2016	$\frac{2}{0}$	$\frac{5}{2}$	$\frac{13}{6}$	$\frac{11}{5}$	$\frac{13}{1}$	$\frac{19}{5}$	$\frac{11}{7}$	$\frac{20}{10}$	$\frac{44}{27}$	$\frac{37}{25}$	$\frac{35}{10}$	$\frac{11}{2}$	$\frac{30}{2}$
2017	$\frac{5}{0}$	$\frac{7}{1}$	$\frac{21}{8}$	$\frac{12}{2}$	$\frac{23}{9}$	$\frac{25}{5}$	$\frac{29}{11}$	$\frac{11}{4}$	$\frac{59}{35}$	$\frac{44}{26}$	$\frac{60}{22}$	$\frac{21}{7}$	$\frac{20}{0}$
2018	$\frac{3}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{7}{0}$	$\frac{18}{4}$	$\frac{17}{7}$	$\frac{24}{5}$	$\frac{24}{13}$	$\frac{5}{2}$	$\frac{65}{50}$	$\frac{41}{32}$	$\frac{43}{26}$	$\frac{14}{2}$	$\frac{19}{5}$
2019	$\frac{3}{1}$	$\frac{3}{0}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{13}{0}$	$\frac{13}{6}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{13}{2}$	$\frac{6}{1}$	$\frac{14}{7}$	$\frac{12}{5}$	$\frac{31}{10}$	$\frac{6}{0}$	$\frac{12}{2}$
2020	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{0}$	$\frac{2}{0}$	$\frac{6}{0}$	$\frac{5}{0}$	$\frac{7}{0}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{5}{2}$	$\frac{1}{0}$	$\frac{5}{2}$

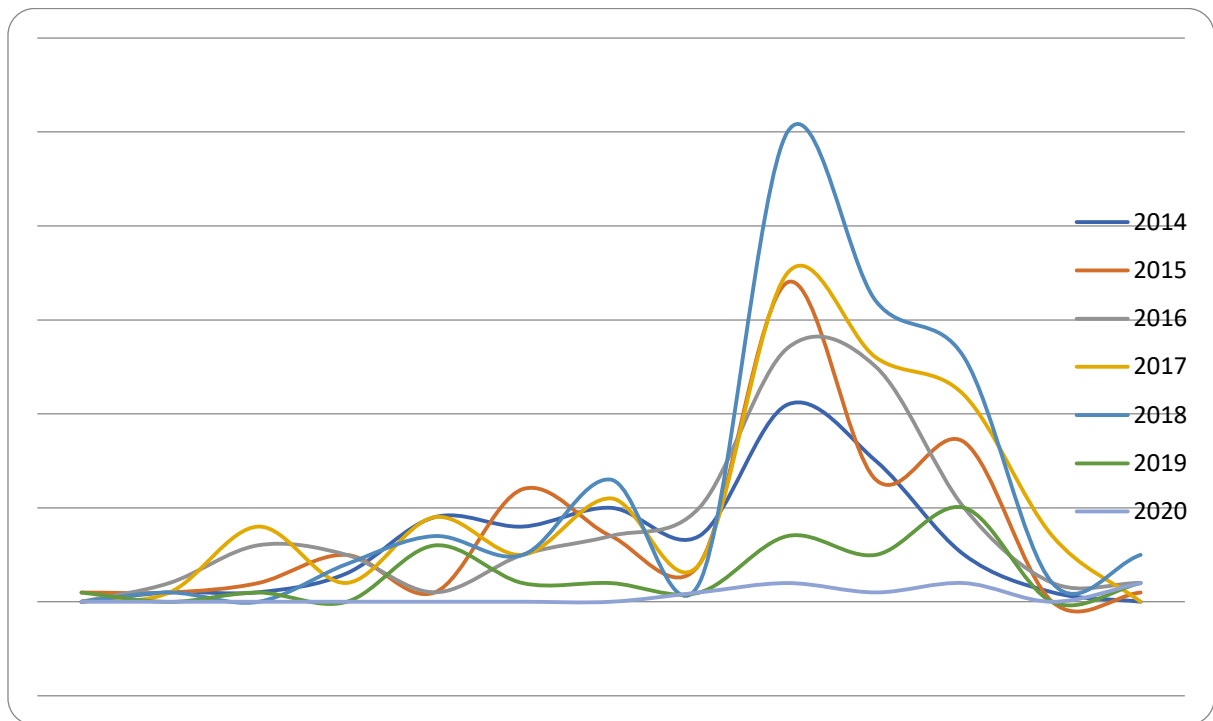
Liczba zgłoszonych zatruc w latach	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem w tym:	198	254	251	337	282	139	42
środkami zastępczymi	81	98	102	130	147	37	8



Powyższy wykres przedstawia liczbę zatruć w 2020 r.



Powyższy wykres przedstawia liczbę zatruć – ogółem, zgłoszonych do PPIS w Grudziądzu w latach 2014-2020 wg grup wiekowych.



Powyższy wykres przedstawia liczbę zatrucień środkami zastępczymi, zgłoszonych do PPIS w Grudziądzu w latach 2014-2020 wg grup wiekowych.

W celu minimalizacji zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze na terenie działania PPIS w Grudziądzu prowadzono szereg działań, w tym: uczestnictwo w upowszechnianiu materiałów informacyjnych z zakresu wpływu środków zastępczych na zdrowie ludzi, prowadzenie działań kontrolnych i edukacyjnych, podnoszenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie ich spożyciu.

W zakresie działań profilaktycznych podejmowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z prowadzonym nadzorem nad środkami zastępczymi, prowadzono w roku bieżącym, przy współudziale Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia:

- dystrybucja (rozdawnictwo) materiałów edukacyjnych dot. 2 półkolonii i 1 klubu sportowego na terenie miasta Grudziądz oraz 1 półkolonii na terenie powiatu grudziądzkiego – łącznie 40 uczestników,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych, „Bezpieczne ferie 2020” dot. 5 placówek szkolnych na terenie powiatu grudziądzkiego, gdzie były prowadzone półkolonie oraz 3 wizytacje szkół – łącznie 681 uczestników,
- dystrybucja (rozdawnictwo) materiałów edukacyjnych w ramach realizacji programu „Dopalacze – trzecia strona zjawiska” dot. 3 szkół średnich – łącznie 300 uczestników,
- dystrybucja (rozdawnictwo) materiałów edukacyjnych dot. 9 szkół średnich – łącznie 700 uczniów.

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu prowadził w omawianym obszarze współpracę z:

- z Prokuraturą Rejonową w Grudziądzu – wymiana informacji,
- z Komendą Miejską Policji –przekazywanie materiałów dowodowych, wymiana informacji i pomoc podczas utylizacji i dostarczania wezwań,

- z Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym w Bydgoszczy – w zakresie składania wniosków do sądu o przepadku na rzecz Skarbu Państwa produktów, które objęte są obecnie ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii,
- z Regionalnym Szpitalem Specjalistycznym w Grudziądzu –informowanie o zatruciach powodowanych przez środki zastępcze i inne substancje,
- z Urzędem Miejskim w Grudziądzu, Starostwem Powiatowym – w zakresie wymiany informacji, udział w Sesjach i posiedzeniach Komisji,
- z Zakładem Utylizacji Odpadów Medycznych Centrum Onkologii im. prof. F. Łukaszczyka w Bydgoszczy– utylizacja dopalaczy,
- z innymi PSSE w kraju – wzajemna wymiana informacji m.in. w zakresie środków zastępczych w tym m.in. przesłuchanie stron czy świadków.

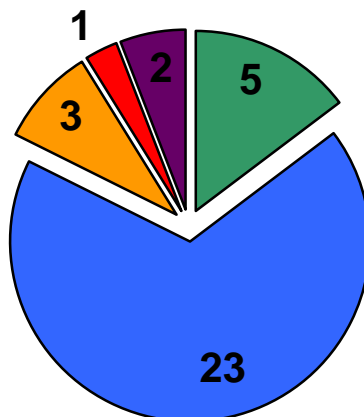
Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska oraz zapobieganie powstawaniu chorób w tym zakaźnych i zawodowych poprzez działania umożliwiające zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi lub je przywracające na podstawie identyfikacji i oszacowania skali zagrożeń, a także kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zbiorowości ludzkiej. Działania prowadzone przez PPIS w Grudziądzu w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii pozwalały realizować powyższy cel.

## **HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY**

### **WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH**

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w roku 2020 w zakresie higieny dzieci i młodzieży miała na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. W roku 2020 na terenie powiatu grudziądzkiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu znajdowały się 33 placówki nauczania i wychowania.

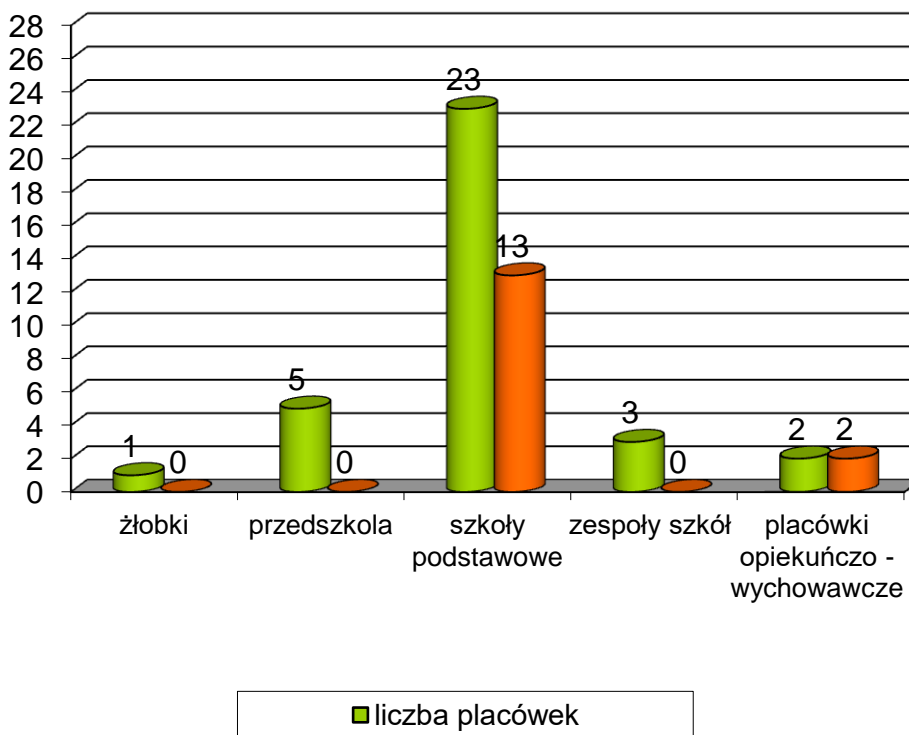
Wykres: Liczba Placówek oświatowo-wychowawczych będących pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu na terenie powiatu grudziądzkiego



- przedszkola
- szkoły podstawowe
- zespoły szkół ogólnokształcących

W 2020 roku pracownik d.s. higieny dzieci i młodzieży skontrolował na terenie powiatu 1 placówkę nauczania i wychowania oraz 4 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich- 3 podczas ferii zimowych-1, oceniając stan sanitarny, warunki pobytu, warunki w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży, gospodarkę substancjami niebezpiecznymi i ich mieszaninami w szkolnych pracowniach chemicznych oraz warunki do utrzymania higieny osobistej przez uczniów. Ogółem na terenie powiatu wykonano 15 kontroli placówek oświatowo- wychowawczych (1 kontrola kompleksowa będących pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu, 2 kontrole na wniosek w związku z prośbą o wydanie opinii sanitarnej, pozostałe kontrole to kontrole tematyczne).

Wykres : Liczba kontroli placówek w poszczególnych typach w roku 2020



W roku 2020 w okresie letnich i zimowych wakacji sprawowano nadzór nad placówkami wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Skontrolowano 4 placówki wypoczynku (1 podczas wypoczynku letniego, 3 zimowego ). Ogółem podczas wypoczynku na terenie powiatu w skontrolowanych placówkach wypoczywało 124 dzieci (15 podczas wypoczynku letniego, 109- zimowego).Wszystkie placówki zapewniły właściwe warunki sanitarno – techniczne obiektów, w których wypoczywali uczestnicy.

W roku 2020 na placówki oświatowo – wychowawcze na terenie powiatu nałożono tylko Wydano 1 decyzje zmieniającą termin wykonania obowiązków. Niewykonane obowiązki dotyczyły złego stanu sanitarno – technicznego sanitariatów uczniowskich. Podczas kontroli przeprowadzonych w 2020 r. w szkołach oceniano, również możliwości korzystania z infrastruktury do prowadzenia wychowania fizycznego.

W bieżącym roku na 26 szkół w powiecie grudziądzkim - 14 posiadało salę gimnastyczną z pełnym zapleczem sanitarnym, 12 salę zastępczą. W złej sytuacji pod tym względem znajdują się nadal 2 szkoły podstawowe, gdzie na ok. 200 uczniów w każdej szkole przypada niewielka sala rekreacyjno - zastępcza. W danym roku oceniono plan lekcji w 1 szkole podstawowej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W roku 2020 pracownik ds. higieny dzieci i młodzieży, zbierał dane dotyczące dożywiania uczniów w szkołach. Pozytywnym zjawiskiem w tym zakresie jest fakt iż wszystkie szkoły prowadzące dożywianie oferują swoim uczniom ciepłe posiłki .

Wykres : Liczba szkół prowadzących dożywianie na terenie powiatu



W roku 2020 skontrolowano również 1 placówkę nauczania posiadających pracownię chemiczną, w których przechowywane są substancje niebezpieczne i ich mieszaniny. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W roku 2020 podczas przeprowadzonych kontroli sprawowano nadzór nad warunkami do utrzymania higieny osobistej w szkołach powiatu. We wszystkich skontrolowanych placówkach uczniowie mieli możliwość korzystania z mydła w dozownikach i ręczników jednorazowych lub suszarek do rąk oraz bieżącej, ciepłej wody. W jednej szkole podstawowej na terenie powiatu nadal stwierdza się zły stan sanitarno – techniczny części sanitariatów . Na tę szkołę nałożono w roku 2018 decyzję, w roku 2020 przedłużono po raz drugi jej termin wykonania. We wszystkich placówkach na terenie powiatu, podczas przeprowadzonych w 2020 r. kontroli, stwierdzono przestrzeganie zakazu palenia tytoniu, a w widocznych miejscach umieszczono oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.



## ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi. Istotnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu zdrowia publicznego jest eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych między innymi przez:

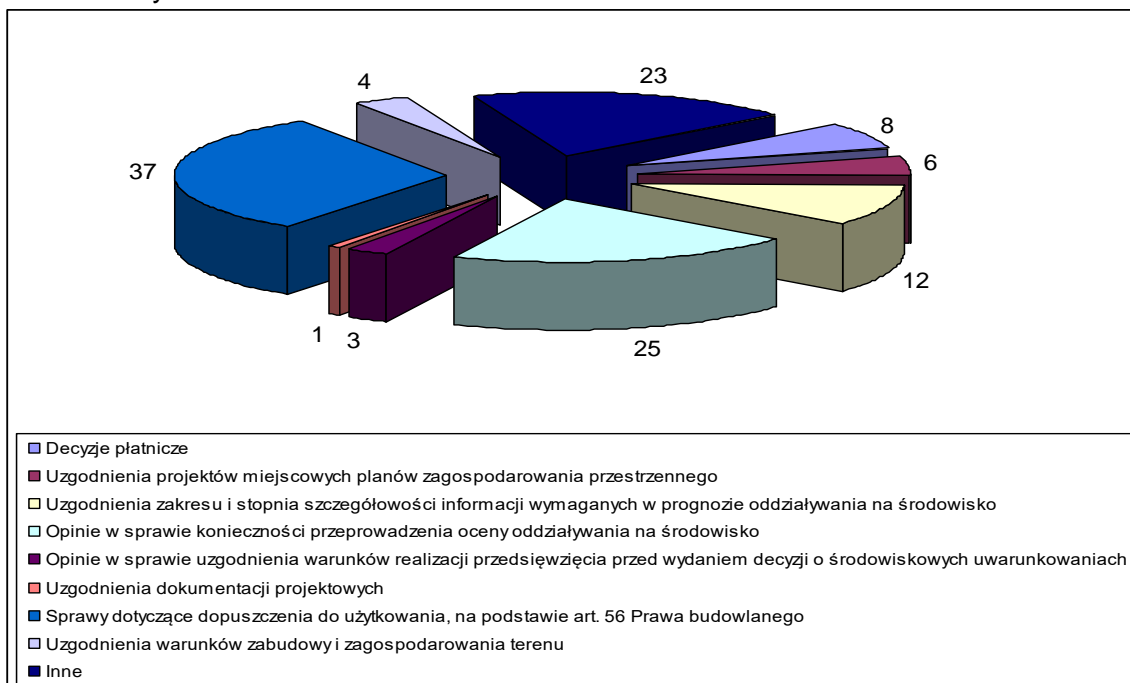
- uzgadnianie i opiniowanie:
  - dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
  - warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
  - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- udział w procedurach dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych,
- stwierdzanie spełnienia, bądź braku spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych w obiektach istniejących i w obiektach oddawanych do użytku po raz pierwszy z przeznaczeniem do prowadzenia działalności gospodarczej,
- wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej, przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej,
- udzielanie porad w zakresie postępowania administracyjnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przekazywanie informacji o podstawowych wymaganiach sanitarno - higienicznych ze wskazaniem właściwych aktów prawnych,
- współpracę z innymi inspekcjami.

Zadania te realizowane są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych posiadających odpowiednie upoważnienia nadane przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych do realizacji.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 59 z póź. zm.) w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu w 2020 roku zajął stanowisko w 329 sprawach, wydając w tym na terenie powiatu grudziądzkiego:

- 8 decyzji o opłatach,
- 6 uzgodnień projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 12 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 25 opinii w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- 3 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

- 4 uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 1 uzgodnienie dokumentacji projektowych,
- 37 spraw dotyczących dopuszczenia do użytkowania,
- 23 inne sprawy
- oraz wykonał 13 kontroli.



Za celowe i uzasadnione uważa się wykonywanie prognoz oddziaływania na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu na środowisko i zdrowie ludzi, w ramach obecnie funkcjonujących procedur. W celu niedopuszczenia lokalizacji usług chronionych w strefach usług uciążliwych zwraca się uwagę o konieczności uzgadniania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dla obiektów użyteczności publicznej. Przy zmianach użytkowania lokali uważa się, za konieczne przeprowadzenie procedury zmiany sposobu użytkowania, zgodnie z art. 71 Prawa budowlanego (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.), a akceptacja projektu pod względem wymagań higieniczno - sanitarnych według naszej opinii wydaje się być niezbędna. Przy realizacji nowych inwestycji stosowane są coraz lepsze rozwiązania i urządzenia techniczne. Inwestorzy w trakcie realizacji nowo powstałych przedsięwzięć uwzględniają zalecenia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu oraz rzeczoznawców do spraw higieniczno - sanitarnych.

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami, jakie stwierdza się podczas przekazywania obiektów do użytkowania są:

- brak zgodności z projektem budowlanym,
- brak wykonanych badań potwierdzających spełnienie w kontrolowanym obiekcie warunków higienicznych i zdrowotnych,
- zmiany w systemach wentylacji polegające na zastępowaniu profesjonalnej wentylacji systemami oszczędnościowymi, które prowadzą do pogorszenia jakości powietrza.

Podsumowując rok 2020 należy stwierdzić, że stan sanitarno - higienicznych ulega stopniowej poprawie. Dowodem tego są planowane przedsięwzięcia inwestycyjne wpływające na jego rozwój. Szczególnie mocno zaznacza się rozwój i poprawa infrastruktury drogowej i obiektów handlowo – usługowych, co niewątpliwie ma przełożenie na poprawę stanu sanitarnego nadzorowanego obszaru.

## OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W powiecie Grudziądz kontynuowano programy edukacyjne o zasięgu krajowym, do których należą:

**„Czyste powietrze wokół nas”**- skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 lat). W realizacji wzięły udział 3 przedszkola, wyedukowano 279 uczestników. Przeprowadzono 3 wizytacje.

**„Nie pal przy mnie proszę”**- skierowany do uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Liczba szkół uczestnicząca w programie-14, wyedukowano 922 uczestników. Przeprowadzono 14 wizytacji.

**„Znajdź właściwe rozwiązanie”**- skierowany do uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów. Liczba szkół uczestnicząca w programie-10, wyedukowano-1172 uczestników. Przeprowadzono 10 wizytacji.

**„Bieg po zdrowie”**- skierowany do uczniów klas IV szkoły podstawowej. Liczba szkół uczestnicząca w programie -3, wyedukowano -112 uczestników. Przeprowadzono 3 wizytacje.

### **„Ars, czyli jak dbać o miłość”**

Cel programu- ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeprowadzono 1 wizytację. Liczba szkół uczestnicząca -1, liczba uczestników-83

### **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**

Cel programu: poznanie niskoprzetworzonych produktów ekologicznych i zachęcenie do ich rozpoznawania, poznanie piramidy zdrowego odżywiania, wdrażanie do zdrowego stylu życia, wyrabianie właściwych nawyków w zakresie higieny. Grupa docelowa – dzieci 5-6 letnie. Liczba szkół uczestnicząca w programie -2, liczba uczestników-75. Przeprowadzono 2 wizytacje.

## **INTERWENCJE PROGRAMOWE WOJEWÓDZKIE**

### **„Etykieta rozszyfrowana –wiem, co kupuję i jem”**

Celem programu jest zwiększenie świadomości konsumentów w kierunku potrzeby czytania etykiet spożywczych, wzbogacanie wiedzy z zakresu informacji zawartych na opakowaniach żywnościowych.

grupa docelowa – bezpośrednia uczniowie i nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych, pośrednia rodzice uczniów. Edukacją objęto 17 uczniów 1szkoła ponadgimnazjalna, przeprowadzono 1 wizytację.

### **„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”**

Cel podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych, uświadomienie wagi problemu ugryzień przez kleszcze. Grupa docelowa –uczniowie klas I-III. Dzieci w wieku przedszkolnym, rodzice i opiekunowie, kadra pedagogiczna, pielęgniarki szkolne. Edukacją objęto - 501 uczestników, przeprowadzono 2 wizytacje.

### **„Dopalacze-trzecia strona zjawiska”**

Cel poszerzenie wiedzy uczniów na temat „dopalaczy”. Grupa docelowa- uczniowie szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych. Zasadnicze działania: dystrybucja materiałów 7 placówki, przeprowadzono 7wizytacji, wyedukowano - 302 uczestników.

## **INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE**

**Profilaktyka wad postawy** : „Przyjazny tornister”- interwencja wojewódzka przeznaczona dla klas I-III szkoły podstawowej, I. podmiotów-2, I. uczestników 441.

**Profilaktyka nadwagi i otyłości** –interwencja nieprogramowa powiatowa przeznaczona dla młodzieży klas V-VIII, I. podmiotów-16, I. uczestników -16.

## **INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA**

### **Ocena przestrzegania zakazu palenia tytoniu**

Ocena zakazu dotyczy:

- placówek nauczania i wychowania
- placówek opieki zdrowotnej
- zakładów pracy
- zakładów gastronomicznych

w tym wszystkich ww. placówek od dymu tytoniowego, stanowi art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U z 2019 r. poz.2182).

Powyższe informacje są uwzględniane w ocenie kontrolowanych jednostek. Zgodnie z powyższym Dział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia WSSE w Bydgoszczy gromadzi i przekazuje do GIS, co miesięczne dane.

### **Podsumowanie działalności**

Interwencji programowych i nieprogramowych w powiecie realizowanych w 2020r było 11 wyedukowano 3920 uczestników, przeprowadzono 43 wizytacje.

## **ODDZIAŁ LABORATORYJNY**

Oddział Laboratoryjny PSSE w Grudziądzu wykonuje badania w szerokim zakresie dysponując wykwalifikowaną kadrą, odpowiednio przygotowaną infrastrukturą, w tym nowoczesną aparaturą. W laboratorium wdrożono do stosowania nowoczesne metody badań. Poziom merytoryczny badań laboratoryjnych w pełni odpowiada standardom obowiązującym w UE.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grudziądzu pracuje zgodnie z wdrożonym Systemem Zarządzania zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” Potwierdzeniem spełnienia wymagań oraz kompetencji jest uzyskany w 2004 r. Certyfikat Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 561.

W latach 2005-2020 zakres akredytowanych metod został zaktualizowany i rozszerzony. W 2020 roku Oddział Laboratoryjny przeszedł kolejną pozytywną ocenę Polskiego Centrum Akredytacji i akredytacja pozostaje w mocy. Potwierdzeniem kompetencji Laboratorium jest także uzyskiwanie pozytywnych wyników badań między laboratoryjnych / badań biegłości.

Naszym głównym celem jest spełnienie oczekiwań klientów poprzez dostarczenie ważnych, rzetelnych i użytecznych wyników. Badania wykonywane są wysokiej klasy aparaturą i przyrządami pomiarowymi przez kompetentny i doświadczony personel.

Laboratorium stosuje metody badawcze opublikowane w normach krajowych, międzynarodowych oraz w oparciu o zwalidowane i udokumentowane procedury badawcze.

W skład Oddziału Laboratoryjnego wchodzi: Laboratorium Badania Żywności i Żywienia, Laboratorium Oceny Środowiska Komunalnego, Laboratorium Oceny Środowiska Pracy, Laboratorium mikrobiologiczne.

Pracownicy Laboratorium badają próbki pobrane z terenu działania PSSE Grudziądz, Chełmno, Świecie.

## **ZAKRES USŁUG LABORATORIUM BADANIA ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA**

### **BADANIA MIKROBIOLOGICZNE AKREDYTOWANE:**

- Enterobacteriaceae
- *Listeria monocytogenes*
- *Staphylococcus aureus*
- *Salmonella*
- Bakterie z grupy coli
- Drożdże i pleśnie
- Ogólna liczba drobnoustrojów
- *Escherichia coli*
- *Bacillus cereus*

## **ZAKRES USŁUG LABORATORIUM MIKROBIOLOGICZNEGO**

### **BADANIA MIKROBIOLOGICZNE AKREDYTOWANE:**

- Badanie kału na nosicielstwo w kierunku pałeczek *Salmonella*, *Shigella* od osób zdrowych
- Badanie kału na nosicielstwo w kierunku pałeczek *Salmonella*, *Shigella* od osób chorych
- Biologiczny wskaźnik kontroli skuteczności procesu sterylizacji-autoklawy

### **BADANIA MIKROBIOLOGICZNE NIEAKREDYTOWANE OBJĘTE SYSTEMEM ZARZĄDZANIA:**

- Biologiczny wskaźnik kontroli skuteczności procesu sterylizacji - sterylizatory na suche, gorące powietrze

## **ZAKRES USŁUG LABORATORIUM OCENY ŚRODOWISKA PRACY**

### **BADANIA AKREDYTOWANE:**

- pobieranie próbek w celu oceny narażenia zawodowego
- stężenie pyłu - frakcja wdychalna
- stężenie pyłu - frakcja respirabilna
- stężenie tlenku węgla
- hałas na stanowiskach pracy
- oświetlenie miejsc pracy oraz oświetlenie awaryjne
- drgania mechaniczne o ogólnym działaniu na organizm człowieka
- drgania mechaniczne działające na organizm człowieka przez kończyny górne
- mikroklimat umiarkowany, zimny i gorący

## ZAKRES USŁUG LABORATORIUM OCENY ŚRODOWISKA KOMUNALNEGO

### Badany obiekt: WODA

#### METODY MIKROBIOLOGICZNE AKREDYTOWANE:

- Obecność i liczba bakterii grupy coli
- Obecność i liczba Escherichia coli
- Obecność i liczba enterokoków kałowych
- Ogólna liczba mikroorganizmów w 22<sup>o</sup>C – 72h
- Ogólna liczba mikroorganizmów w 36<sup>o</sup>C – 48h
- Ogólna liczba mikroorganizmów w 37<sup>o</sup>C – 24h
- Obecność i liczba Pseudomonas aeruginosa

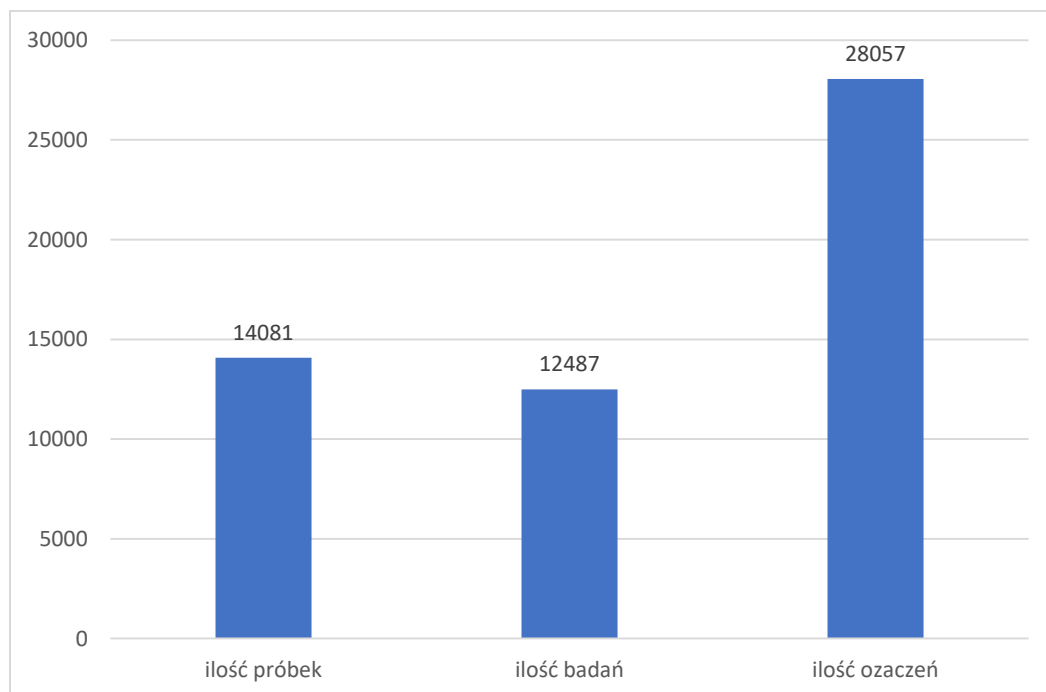
#### METODY FIZYKOCHEMICZNE AKREDYTOWANE:

- Stężenie azotu azotynowego
- Stężenie azotynów
- Stężenie azotu azotanowego
- Stężenie azotanów
- Stężenie azotu amonowego
- Stężenie jonu amonowego
- Stężenie manganu
- Stężenie żelaza ogólnego
- pH
- Barwa
- Przewodność elektryczna właściwa
- Mętność

#### NIEAKREDYTOWANE OBJĘTE SYSTEMEM ZARZĄDZANIA:

- Smak
- Zapach
- Twardość ogólna

### IŁOŚĆ PRÓBEK, BADAŃ, OZNACZEŃ WYKONANYCH PRZEZ ODDZIAŁ LABORATORYJNY PSSE W GRUDZIĄDZU W 2020 ROKU PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:



**W RAMACH DZIAŁALNOŚCI BUDŻETOWEJ LICZBA PRÓBEK , BADAŃ I OZNACZEŃ W 2020 R.  
W PORÓWNANIU Z ROKIEM 2019:**

